

MATERIÁLY

MIMOŘÁDNÉHO

**XIV. SJEZDU
KSČ**

NOVĚ ZVOLENÝ ÚSTŘEDNÍ VÝBOR KSČ

Delegáti XIV. sjezdu KSČ zvolili za členy nového ústředního výboru tyto soudruhy:

1. Dubček Alexander	48. Káninský Josef
2. Černík Oldřich	49. Černý Rudolf
3. Svoboda Ludvík	50. Klinger Miloslav
4. Špaček Josef	51. Jindřich Václav
5. Císař Čestmír	52. Sýkora Jaroslav
6. Smrkovský Josef	53. Loskot Josef
7. Šimon Bohumil	54. Paulus Zdeněk
8. Kriegel František	55. Svoboda Josef
9. Černý Josef	56. Trojánek Vojtěch
10. Hájek Jiří	57. Šauer Břetislav
11. Hrdinová Libuše	58. Šimeček Václav
12. Kadlec Vladimír	59. Stoklasa Jiří
13. Krejčí Josef	60. Klánský Jan
14. Slavík Václav	61. Koubek Josef
15. Starý Oldřich	62. Kratochvíl Zdeněk
16. Šik Ota	63. Tousek Václav
17. Kabrna Vladimír	64. Jeřábek Jan
18. Šabata Jaroslav	65. Němcová Jarmila
19. Ondráček Karel	66. Jarolím Rudolf
20. Příbyl Josef	67. Šimek Miroslav
21. Vojáček Bohumil	68. Kargel Vladimír
22. Zuda Josef	69. Frank Jaromír
23. Pavlišťík Karel	70. Oldina Josef
24. Vojáček Bořivoj	71. Popluda Jaromír
25. Petránek František	72. Falc Jaroslav
26. Salák Libor	73. Plšer Josef
27. Klága Petr	74. Hejzlar Zdeněk
28. Doležal Zdeněk	75. Hrobek Antonín
29. Soukalová Olga	76. Jelínek Jan
30. Mrázek Karel	77. Haur Josef
31. Šmidke Vlado	78. Burian Václav
32. Ploss Jiří	79. Smidka Josef
33. Mára Josef	80. Galuška Miroslav
34. Rybář Jaroslav	81. Goldstücker Eduard
35. Polívka Miloš	82. Hanzelka Jiří
36. Bejček Karel	83. Pavel Josef
37. Hlaváček Mojmír	84. Erban Evžen
38. Králík Bedřich	85. Pelikán Jiří
39. Hašek Josef	86. Hübl Milan
40. Zelenková Jiřina	87. Litera Jaromír
41. Svoboda Jaroslav	88. Pavlíček František
42. Částečka Jan	89. Šilhan Věněk
43. Smolík Zdeněk	90. Brož Bohumil
44. Matějčíček Vojtěch	91. Judl Jiří
45. Dejl Ladislav	92. Kosík Karel
46. Kábele Antonín	93. Kratěna Josef
47. Faloušek Rudolf	94. Moc Zdeněk

95. Němčanský Miloš	120. Har Jozef
96. Sochor Lubomír	121. Jankech Anton
97. Vorel Karel	122. Ťažký Anton
98. Záruba Antonín	123. Pepich Egyd
99. Vodsloň František	124. Repáš Milan
100. Vaculík Martin	125. Dzúr Martin
101. Mlynář Zdeněk	126. Skalka Jozef
102. Ťopek František	127. Belaj Jaroslav
103. Šišovský Jozef	128. Koscelanský Ján
104. Husák Gustav	129. Batta Alois
105. Hladký Milan	130. Beder Jozef
106. Colotka Peter	131. Pirč Ján
107. Pavlenda Viktor	132. Faraga Michajl
108. Zrak Jozef	133. Sabolčík Juraj
109. Kočtúch Hvezdoň	134. Varga Pavol
110. Novomeský Ladislav	135. Pezler Otto
111. Števček Pavol	136. Puziová Pavlína
112. Sádovský Štefan	137. Marko Ján
113. Sedláková Mária	138. Petruňa Fedor
114. Klokoč Ondrej	139. Tröml Augustin
115. Turček Július	140. Procházka Ján
116. Valo Ján	141. Graca Bohuslav
117. Neoveský Kliment	142. Zamek Andrej
118. Malý Jozef	143. Macháčová Božena
119. Opavský Jozef	144. Borůvka Josef

P r e v o l a n i e

XIV. MIMORIADNEHO ZJAZDU KOMUNISTICKEJ STRANY ČESKOSLOVENSKA KU SLOVENSKÝM KOMUNISTOM A SLOVENSKÉMU NÁRODU.

Mimoriadny XIV. zjazd KSČS sa schádzal za veľmi ťažkej situácie. Veľmi ľuďujeme, že sa na rokovania mimoriadneho zjazdu bez vlastnej viny doteraz nedostavili všetci právoplatne zvolení delegáti zo Slovenska. Delegáti mimoriadneho zjazdu sa na výzvu viacerých stranických organizácií republiky zišli na poradu pod ťarchou mimoriadnej situácie zapríčinenej okupačnými vojskami ako aj ne-správnym chovaním niektorých členov doterajšieho ústredného výboru strany. Vzhľadom k tomu, že sa išlo 1170 riadne zvolených delegátov s hlasom rozhodujúcim, mohlo sa začať rokovanie Mimoriadneho XIV. zjazdu KSČS. Zjazd potvrdzuje a ubezpečuje slovenský ľud a slovenských komunistov, že plne trvá na tom, aby sa uskutečnil akčný program strany, aby boli riešené základné otázky rovnoprávnosti našich národov formou socialistickej federácie, ktoré

začiat na zjazde prerokované neboli.

Požadujeme od Vás, aby ste v plnom rozsahu podporovali prijaté uznesenia a výsledky tohto zjazdu a v duchu rokovania zjazdu aktivizovali prácu všetkých slovenských komunistov, národných výborov i celého slovenského národa.

Len v pevnej jednote všetkého ľudu našej vlasti môžeme odstrániť dosledky tragédie, ktorá postihla naše národy, jednotným a pevným postojom i aktívnou prácou vytvoriť i na Slovensku podmienky pre aktivizáciu slovenského ľudu a komunistov v tejto osudovej chvíli našich národov.

Ubezpečujeme Vás, že všetky výsledky rokovania mimoriadneho zjazdu budú dodatočne prerokované s neprítomnými delegátmi mimoriadneho zjazdu zo Slovenska.

Prítomní delegáti mimoriadneho zjazdu KSČS zo Slovenska považujú prijatie záverov rokovania zjazdu slovenskými komunistami a celým slovenským národom za základný predpoklad jednotného postupu celej strany. Prijaté uznesenia i ostatné dokumenty mimoriadneho zjazdu KSČS sa musia stať najpevnejším putom medzi slovenskými a českými komunistami vo vznikajúcej politickej situácii i pri jej riešení. Plňte pokyny zvoleného ústredného výboru KSČS. Vyzývame komunistov tvoriacich slovenskú reprezentáciu v tomto ústrednom výbore, aby v duchu týchto záverov organizovali aktívny politický život na Slovensku i činnosť komunistickej strany Slovenska.

Súdruhovia, pochopte, že v Prahe zasedá i naďalej časť bývalého Ústredného výboru, ktorého platnosť bola rokovaním mimoriadneho zjazdu zrušená, čím rozbiehajú jednotu strany a našich národov. Stanoviská niektorých členov bývalého Ústredného výboru dezorientujú prácu komunistickej strany, najmä činnosť komunistov na Slovensku. Tito súdruhovia odmietli pozvanie na rokovanie mimoriadneho zjazdu a ďalej pokračujú v zasedaní.

Pochopte mimoriadnu vážnosť tejto situácie, organizujte slovenských komunistov pro plnenie úloh prijatých mimoriadnym zjazdom KSČS. Slovenskí delegáti prítomní na rokovaní zjazdu urobí všetko pre prijatie správnych záverov.

Slovenskí komunisti, slovenský národ, príslušníci národnostných menšín!

Českí i slovenskí komunisti prítomní na rokovaní XIV. mimoriadneho zjazdu KSČS myslia na Vás a sú presvedčení, že prijímajú závery i opatrenia podľa svojho komunistického presvedčenia a komunistickej cti, vedení jediným cieľom - podporiť s. Dubčeka, Svobodu, Černíka a Smrkovského a trvať na vytvorení normálnych podmienok pre prácu stranických a štátnych orgánov, ktoré riadia.

Verte nám a urobte všetko pre zodpovedný, ale najmä aktívny postup slovenských komunistov.

Mimoriadny XIX. zjazd KSČS

P r a h a

KOMUNIKÉ ZE ZASEDÁNÍ NOVĚ ZVOLENÉHO ÚV KSČ

1. ÚV KSČ zvolený mimořádným XIV. sjezdem strany se sešel v přítomnosti ústřední kontrolní a revizní komise dne 22. srpna 1968 v nočních hodinách na svém prvním zasedání a zvolil své předsednictvo ve složení: soudruzi Dubček, Smrkovský, Černík, Špaček, Kriegel, Šimon, Císař, Šik, Šilhan, Slavík, Hrdinová, Matějčíček, Kabrna, Hejzlar, Litera, Goldstücker, Vojáček, Hübl, Moc, Šimeček, Husák, Zrak, Ťažký, Sádovský, Colotka, Turček, Pavlenda.

2. Plénum ÚV KSČ zvolilo jednomyslně prvním tajemníkem ÚV KSČ soudruha Alexandra Dubčeka.

3. Plénum ÚV KSČ zvolilo člena předsednictva ÚV KSČ soudruha Věnk Šilhana tajemníkem ÚV KSČ a pověřilo jej řízením předsednictva ÚV po dobu nepřítomnosti prvního tajemníka soudruha Dubčeka.

4. Plénum ÚV KSČ přijalo pro nejbližší období politické a organizační opatření k řešení vážné politické situace v zemi.

5. Plénum ÚV KSČ, které je jediným právoplatným vedoucím orgánem strany v období mezi zasedáním sjezdu, žádá všechny nižší stranické orgány, aby se ve své činnosti řídily výhradně pokyny tohoto legálního ÚV a jeho předsednictva.

ZA DUBČEKA, ZA SVOBODU, ZA ČERNÍKA

CO DNES MUSÍ DĚLAT KOMUNISTÉ

(Všem členům a funkcionářům KSČ)

Včera 22. 8. 1968 v 21.15 hod. skončil XIV. sjezd KSČ svou první část zasedání. Zvolil na něm nový 144 členný ÚV a 37 členů ústřední kontrolní a revizní komise. Přihlásil se plně k akčnímu programu strany a k naší polednové cestě. Přijal rezoluci o situaci v zemi a výzvu ke komunistickým stranám, aby usilovaly o skončení okupace v naší zemi. Zasedání se účastnilo z řádně zvolených 1 543 delegátů 1 219 - mezi se nemohli dostavit, protože byli zajati okupanty; ke konci zasedání bylo přítomno na 50 delegátů ze Slovenska, jejichž příjezd byl komplikován mnoha překážkami. Sjezd usnesl, že jeho zasedání bude permanentní a že bude v projednávání dalších významných otázek pokračovat, jakmile to poměry dovolí. Před úsvitem 23. srpna skončilo i první zasedání nového ÚV, které zvolilo svým prvním tajemníkem zase Alexandra Dubčeka, dosud internovaného a rozhodlo, aby řízením předsednictva strany byl dočasně pověřen nově zvolený tajemník Věnek Šilhan, náš přední ekonom.

Komunisté, občané! Řiďte se nadále jen směrnicemi tohoto nového ústředního výboru. Je jediným stranickým reprezentantem, který má plnou důvěru všeho našeho lidu. - Počítejte s tím, že okupanti se budou snažit získat zrádce z členů některých bývalých funkcionářů.

PROHLÁŠENÍ MIMOŘÁDNĚHO XIV. SJEZDU KSČ

Soudružky a soudruzi, občané ČSSR,

22. srpna 1968 byl zahájen mimořádný sjezd KSČ, kterého se účastní řádně zvolení delegáti a který přijal toto úvodní prohlášení:

Československo je suverénním a svobodným socialistickým státem, opírajícím se o vůli a podporu svého lidu. Jeho suverenita byla však 21. srpna 1968 porušena okupací vojsk SSSR, Polska, NDR, Bulharska a Maďarska.

Tento čin je zdůvodňován ohrožením socialismu a tím, že o zásah bylo požádáno i některými vedoucími československými činiteli. Jak vyplynulo z včerejšího prohlášení ÚV KSČ, z druhého rozhlasového projevu presidenta republiky, z prohlášení Národního shromáždění i vlády republiky a prohlášení předsednictva ÚV Národní fronty, žádný kompetentní stranický ani ústavní orgán o takový zásah nepožádal.

V Československu nebyla žádná kontrarevoluce a nebyl ohrožen socialistický vývoj. Vzniklé problémy byl lid a strana schopny vyřešit samy, jak prokázala obrovská důvěra, které se nové vedení strany, v čele se soudruhem Dubčekem těšilo. Přistupovalo se naopak k realizování základních Markových a Leninových představ o vývoji socialistické demokracie. Československo také neporušilo své spojenecké závazky a povinnost a nemá ani do budoucnosti nejmenší zájem na tom, aby žilo v nepřátelském vztahu s ostatními socialistickými státy a jejich lidem. Tyto závazky byly však porušeny vojsky okupujících zemí.

Byla pošlapána svrchovanost Československa, spojenecké svazky a Varšavská smlouva i dohody v Čierné a v Bratislavě. Někteří vedoucí činitelé státu a strany byli protiprávně zatčeni, izolováni od lidu a zbaveni možnosti vykonávat funkce, byla obsazena řada objektů ústředních orgánů. Došlo tak k těžkým bezprávím.

Sjezd důrazně žádá, aby byly ihned vytvořeny normální podmínky pro činnost všech ústavních a politických orgánů a aby byli ihned propuštěni zadržení pracovníci a umožnil se jim výkon jejich funkcí.

V této těžké chvíli se stává jednota všeho lidu, jednota našich národů a semknutost kolem naší strany nejnaléhavějším požadavkem dne. Ani násilným zásahem nepřestal být lid Československa jediným oprávněným a svrchovaným vládcem své země. Obrana svobody v socialistické vlasti není jen záležitostí komunistů, ale všech Čechů a Slováků a dalších národností, všech dělníků, rolníků, příslušníků inteligence a mládeže, všech, jimž leží na srdci důstojný a svobodný život naší socialistické země. Komunisté mohou uskutečnit svou vedoucí roli pouze tím, že se stanou neaktivnějšími a nejobětavějšími organizátory úsilí o odchod cizích vojsk. Mohou dosáhnout tohoto cíle v nejužší jednotě se všemi vlastenci se všemi aktivními demokratickými silami v naší společnosti.

Stav, který v naší zemi nastal 21. srpna nemůže být trvalý. Socialistické Československo nikdy nepřijme vojenskou okupantskou správu ani domácí kolaborantskou moc, která by se o síly okupantů opírala.

Mimořádný XIV. sjezd strany prohlašuje, že uznává jediné zákonně zvolené ústavní činitele, presidenta republiky Ludvíka Svobodu, předsedu NS Josefa Šarkovského, předsedu vlády Oldřicha Černíka a další stejně jako Alexandra Dubčeka v čele strany. Neuznává však ani jako členy strany ty členy dosavadního ústředního výboru, kteří by v této těžké zkoušce neobstáli.

Základním požadavkem je samozřejmě odchod cizích vojsk. Nebudou-li uvedené požadavky splněny, zejména nebude-li do 24 hodin zahájeno jednání o odchodu cizích vojsk s našimi svobodnými ústavními a stranickými činiteli a neucházejí-li o tom s. Dubček včas prohlášení k národu, vyzývá sjezd všechny

pracující, aby pod vedením komunistů uskutečnili v pátek 23. srpna ve 12 hod. v poledne protestní jednododinovou stávku. Sjezd se usnáší, že v případě nesplněných požadavků bude přijímat další nezbytná opatření a po volbě ústředního výboru pověří těmito opatřeními tento nově zvolený ústřední výbor, který bude jediným zákonným reprezentantem strany.

Sjezd se obrací na všechny komunisty a na všechny občany naší země, aby i nadále byl zabezpečován klid, pořádek a disciplína a nedopustilo se, aby z naší strany došlo k činům, které by mohly přinést vážné škody zemi a občanům.

Sjezd ukládá všem stranickým organizacím a orgánům plnou realizaci tohoto usnesení.

VÝZVA KOMUNISTICKÝM STRANÁM SVĚTA

Odpoledne 22. 8. 1968 přijal mimořádný XIV. sjezd svou druhou rezoluci, určenou všem komunistickým a dělnickým stranám. Říká se v ní, že naše strana nastoupila v lednu cestu obrody socialismu, začala důrazněji rozvíjet jeho demokratické a humanitní principy v souladu s podmínkami naší vývojové etapy. Věřila, že budou respektovány zásady svrchovanosti a nevměšování. Z toho vycházelo vedení naší strany i při všech polednových dvoustranných a mnohostranných jednáních, věřilo také, že všechny sporné otázky budou řešeny jednáním. Tato politika získala naší straně nebyvalou autoritu a podporu lidu. Mimořádný XIV. sjezd měl tuto nastoupenou cestu dále rozvíjet a upevňovat. V této chvíli však vojska Varšavské smlouvy bez jakýchkoliv důvodů a souhlasu legitimních vládních a stranických činitelů, proti vůli všeho našeho lidu násilně obsadila naše území, způsobila rozvrat. Ústavní činitelé našeho státu a představitelé strany nemohou řádně vykonávat své funkce. Někteří z nich jsou internováni. Tento okupantský čin musí mít zhoubné následky pro celé mezinárodní komunistické hnutí.

Ve výzvě se dále praví, že se proto sešla více jak potřebná většina delegátů mimořádného XIV. sjezdu, která se obrací na zahraniční komunistické strany s prosbou, aby podpořily tyto tři základní požadavky:

1. Propustit okamžitě na svobodu všechny internované představitelé strany, vlády, Národního shromáždění, České národní rady a Národní fronty a umožnit jim jakož i prezidentu republiky ničím nerušený výkon funkcí.
2. Okamžitě obnovit všechny občanské svobody a práva.
3. Neprodleně zahájit urychlený odchod okupačních vojsk.

Výzva v závěru žádá, aby zahraniční komunistické strany vyjádřily svůj názor představitelům stran, které jsou odpovědné za kroky v naší zemi a aby uvážily možnost a vhodnost svolání komunistických a dělnických stran, jejichž jednání by se zúčastnila i naše delegace.

NOVĚ ZVOLENÝ ÚSTŘEDNÍ VÝBOR KSČ

Delegáti XIV. sjezdu KSČ zvolili za členy nového ústředního výboru tyto soudruhy:

1. Dubček Alexander	51. Jindřich Václav
2. Černík Oldřich	52. Sýkora Jaroslav
3. Svoboda Ludvík	53. Loskot Josef
4. Špaček Josef	54. Paulus Zdeněk
5. Císař Čestmír	55. Svoboda Josef
6. Smrkovský Josef	56. Trojánek Vojtěch
7. Šimon Bohumil	57. Šauer Břetislav
8. Kriegel František	58. Šimeček Václav
9. Černý Josef	59. Stoklasa Jiří
10. Hájek Jiří	60. Klánský Jan
11. Hrdinová Libuše	61. Koubek Josef
12. Kadlec Vladimír	62. Kratochvíl Zdeněk
13. Krejčí Josef	63. Tůsa Václav
14. Slavík Václav	64. Jeřábek Jan
15. Stary Oldřich	65. Němcová Jarmila
16. Šik Ota	66. Jarolím Rudolf
17. Kabrma Vladimír	67. Šimek Miroslav
18. Šabata Jaroslav	68. Kargel Vladimír
19. Ondráček Karel	69. Frank Jaromír
20. Příbyl Josef	70. Oldina Josef
21. Vojáček Bohumil	71. Popluda Jaromír
22. Zuda Josef	72. Falc Jaroslav
23. Pavlišťík Karel	73. Plšer Josef
24. Vojáček Bořivoj	74. Hejzlar Zdeněk
25. Petránek František	75. Hrobek Antonín
26. Salák Libor	76. Jelinek Jan
27. Klága Petr	77. Haur Josef
28. Doležal Zdeněk	78. Burian Václav
29. Soukalová Olga	79. Smidka Josef
30. Mrázek Karel	80. Galuška Miroslav
31. Šmidke Vlado	81. Goldstücker Eduard
32. Floss Jiří	82. Hanzelka Jiří
33. Mára Josef	83. Pavel Josef
34. Rybář Jaroslav	84. Erban Evžen
35. Polívka Miloš	85. Pelikán Jiří
36. Bejček Karel	86. Hübl Milan
37. Hlaváček Mojmír	87. Látka Jaromír
38. Králík Bedřich	88. Pavlíček František
39. Hašek Josef	89. Šilhan Věnek
40. Zelenková Jiřina	90. Brož Bohumil
41. Svoboda Jaroslav	91. Judl Jiří
42. Částečka Jan	92. Kosík Karel
43. Smolík Zdeněk	93. Kratěna Josef
44. Matějčíček Vojtěch	94. Moc Zdeněk
45. Dejl Ladislav	95. Němcanský Miloš
46. Kábele Antonín	96. Sochor Lubomír
47. Faloušek Rudolf	97. Vorel Karel
48. Káninský Josef	98. Záruba Antonín
49. Černý Rudolf	99. Vodsloň František
50. Klinger Miloslav	100. Vaculík Martin

101. Mlynář Zdeněk
102. Topek František
103. Šišovský Jozef
104. Husák Gustav
105. Hladký Milan
106. Colotka Peter
107. Pavlenda Viktor
108. Zrak Jozef
109. Kočtúch Hvezdon
110. Novomeský Ladislav
111. Števček Pavol
112. Sádovský Štefan
113. Sedláková Mária
114. Klokoč Ondrej
115. Turček Július
116. Valo Jan
117. Neoveský Kliment
118. Malý Jozef
119. Opavský Jozef
120. Har Jozef
121. Jarkech Anton
122. Ťažký Anton

123. Pepich ěgyd
124. Repáš Milan
125. Dzúr Martin
126. Skalka Jozef
127. Belaĵ Jaroslav
128. Koscelanský Ján
129. Batta Alojz
130. Beder Jozef
131. Pirč Ján
132. Faraga Michajl
133. Sabolčík Juraj
134. Varga Pavol
135. Pezler Otto
136. Puziová Pavlína
137. Marko Ján
138. Petruňa Fedor
139. Tröml Augustín
140. Pracházka Ján
141. Graca Bohuslav
142. Zamek Andreĵ
143. Machačová Božena
144. Borůvka Josef

KOMUNITKÉ ZE ZASEDÁNÍ NOVĚ ZVOLENÉHO ÚV KSČ

1. ÚV KSČ zvolený mimořádným XIV. sjezdem strany se sešel v přítomnosti ústřední kontrolní a revizní komise dne 22. srpna 1968 v nočních hodinách na svém prvním zasedání a zvolil své představenstvo ve složení: soudruzi Dubček, Sarkovský, Černík, Špaček, Kriegel, Šimon, Čísar, Šik, Šilhan, Slavík, Hrdinová, Matějiček, Kabrňa, Hajzlar, Litera, Goldstücker, Vojáček, Hübl, Moc, Šimeček, Husák, Zrak, Ťažký, Sádovský, Colotka, Turček, Pavlenda.

2. Plénium ÚV KSČ zvolilo jednomyslně prvním tajemníkem ÚV KSČ soudruha Alexandra Dubčeka.

3. Plénium ÚV KSČ zvolilo člena předsednictva ÚV KSČ soudruha Věna Šilhana tajemníkem ÚV KSČ a pověřilo jej řízením předsednictva ÚV po dobu nepřítomnosti prvního tajemníka soudruha Dubčeka.

4. Plénium ÚV KSČ přijalo pro nejbližší období politické a organizační opatření k řešení vážné politické situace v zemi.

5. Plénium ÚV KSČ, které je jediným právoplatným vedoucím orgánem strany v období mezi zasedáními sjezdu, žádá všechny nižší stranické orgány, aby se ve své činnosti řídily výhradně pokyny tohoto legitimního ÚV a jeho předsednictva.

MATERIÁLY MIMOŘÁDNÉHO XIV. SJEZDU KSČ

K INFORMACI VŠEM STRANICKÝM ORGANIZACÍM, KOMUNISTŮM A OBČANŮM
NAŠÍ REPUBLIKY

Dne 22.8.1968 v 21,15 hod. skončil XIV. sjezd KSČ svou první část zasedání. Zvolil na něm nový 144členný ÚV a 37 členů Ústřední kontrolní a revizní komise. Přihlásil se plně k akčnímu programu strany a k naší polednové cestě. Přijal rezoluci o situaci v zemi a výzvu ke komunistickým stranám, aby usilovaly o skončení okupace v naší zemi. Zasedání se účastnilo z řádně zvolených 1543 delegátů 1219 - mnozí se nemohli dostavit, protože byli zajati okupanty; ke konci zasedání bylo přítomno na 50 delegátů ze Slovenska, jejichž příjezd byl komplikován mnoha překážkami. Sjezd usnesl, že jeho zasedání bude permanentní a že bude v projednávání dalších významných otázek pokračovat, jakmile to poměry dovolí. Před úsvitem 23.srpna skončilo i první zasedání nového ÚV, které zvolilo svým prvním tajemníkem zase Alexandra Dubčeka, dosud internovaného, a rozhodlo, aby řízení předsednictva strany byl dočasně pověřen nově zvolený tajemník Věněk Šilhan, náš přední ekonom.

PROHLÁŠENÍ MIMOŘÁDNÉHO XIV. SJEZDU KSČ

Soudruzi a soudružky, občané ČSSR,

22.srpna 1968 byl zahájen mimořádný sjezd KSČ, kterého se účastní řádně zvolení delegáti, a který přijal toto úvodní prohlášení:

Československo je suverénním a svobodným socialistickým státem, opírajícím se o vůli a podporu svého lidu. Jeho suverenita byla však 21. srpna 1968 porušena okupací vojsk SSSR, Polska, NDR, Bulharska a Maďarska.

Tento čin je zdůvodňován ohrožením socialismu a tím, že o zásah bylo požádáno i některými vedoucími československými činiteli. Jak vyplynulo z včerejšího prohlášení ÚV KSČ, z druhého rozhlasového projevu presidenta republiky, z prohlášení Národního shromáždění i vlády republiky a z prohlášení předsednictva ÚV národní fronty, žádný kompetentní stranický ani ústavní orgán o takový zásah nepožádal.

V Československu nebyla žádná kontrarevoluce a nebyl ohrožen socialistický vývoj. Vzniklé problémy byl lid a strana schopny vyřešit samy, jak prokázala obrovská důvěra, které se nové vedení strany v čele se soudruhem Dubčekem těšilo. Přistupovalo se naopak k realizování základních Marxových a Leninových představ o vývoji socialistické demokracie. Československo také neporušilo své spojenecké závazky a povinnost a nemá ani do budoucnosti nejmenší zájem na tom, aby žilo v nepřátelském vztahu s ostatními socialistickými státy a jejich lidem. Tyto závazky byly však porušeny vojsky okupujících zemí.

Byla pošlapána svrchovanost Československa, spojenecké svazky a Varšavská smlouva i dohody v Čierné a v Bratislavě. Někteří vedoucí činitelé státu a strany byli protiprávně zatčeni, izolováni od lidu a zbaveni možnosti vykonávat funkce, byla obsazena řada objektů ústředních orgánů. Došlo tak k těžkým bezprávím.

Sjezd důrazně žádá, aby byly ihned vytvořeny normální podmínky pro činnost všech ústavních a politických orgánů a aby byli ihned propuštěni zadržení pracovníci a umožnil se jim výkon jejich funkcí.

V této těžké chvíli se stává jednotu všeho lidu, jednotu našich národů a semknutost kolem naší strany nejnaléhavějším požadavkem dne. Ani násilným zásahem nepřestal být lid Československa jediným oprávněným a svrchovaným vládcem své země. Obrana svobody socialistické vlasti není jen záležitostí komunistů, ale všech Čechů a Slováků a dalších národností, všech dělníků, rolníků, příslušníků inteligence a mládeže, všech, jimž leží na srdci důstojný a svobodný život naší socialistické země. Komunisté mohou uskutečnit svou vedoucí roli pouze tím, že se stanou nejaktiv-

nějšími a nejobětavějšími organizátory úsilí o odchod cizích vojsk. Mohou dosáhnout tohoto cíle v nejužší jednotě se všemi vlastenci, se všemi aktivními demokratickými silami v naší společnosti.

Stav, který v naší zemi nastal 21.srpna, nemůže být trvalý. Socialistické Československo nikdy nepřijme ani vojenskou okupantskou správu, ani domácí kolaborantskou moc, která by se o síly okupantů opírala.

Mimořádný XIV.sjezd strany prohlašuje, že uznává jedině zákonně zvolené ústavní činitele, presidenta republiky Ludvíka Svobodu, předsedu NS Josefa Smrkovského, předsedu vlády Oldřicha Černíka a další, stejně jako Alexandra Dubčeka v čele strany. Neuznává však ani jako členy strany ty členy dosavadního ústředního výboru, kteří by v této těžké zkoušce neobstáli.

Základním požadavkem je samozřejmě odchod cizích vojsk. Nebudou-li uvedené požadavky splněny, zejména nebude-li do 24 hodin zahájeno jednání o odchodu cizích vojsk s našimi svobodnými ústavními a stranickými činiteli a neučiní-li o tom s.Dubček včas prohlášení k národu, vyzývá sjezd všechny pracující, aby pod vedením komunistů uskutečnili v pátek 23.srpna ve 12 hodin v poledne protestní jednohodinovou stávku. Sjezd se usnází, že v případě nesplněných požadavků bude přijímat další nezbytná opatření a po volbě ústředního výboru pověří těmito opatřeními tento nově zvolený ústřední výbor, který bude jediným zákonným reprezentantem strany.

Sjezd se obrací na všechny komunisty a na všechny občany naší země, aby i nadále byl zabezpečován klid, pořádek a disciplína a nedopustilo se, aby z naší strany došlo k činům, které by mohly přinést vážné škody zemi a občanům.

Sjezd ukládá všem stranickým organizacím a orgánům plnou realizaci tohoto usnesení.

VÝZVA KOMUNISTICKÝM STRANÁM SVĚTA

Odpoledne 22.8.1968 přijal mimořádný XIV. sjezd svou druhou resoluci, určenou všem komunistickým a dělnickým stranám. Říká

se v ní, že naše strana nastoupila v lednu cestu obrody socialismu, začala důrazněji rozvíjet jeho demokratické a humanitní v souladu s podmínkami naší vývojové etapy. Věřila, že budou respektovány zásady svrchovanosti a nevtrhávání. Z toho vycházelo vedení naší strany i při všech polednových dvoustranných a mnohostranných jednáních, věřilo také, že všechny sporné otázky budou řešeny jednáním. Tato politika získala naší straně nebývalou autoritu a podporu lidu. Mimořádný XIV. sjezd měl tuto nastoupenou cestu dále rozvíjet a upevňovat. V této chvíli však vojska Varšavské smlouvy bez jakýchkoli důvodů a souhlasu legitimních vládních a stranických činitelů, proti vůli všeho našeho lidu násilně obsadila naše území, způsobila rozvrat. Ústavní činitelé našeho státu a představitelé strany nemohou řádně vykonávat své funkce. Někteří z nich jsou internováni. Tento okupantský čin musí mít zhoubné následky pro celé mezinárodní komunistické hnutí.

Ve výzvě se dále praví, že se proto sešla více než potřebná většina delegátů mimořádného XIV. sjezdu, která se obrací na zahraniční komunistické strany s prosbou, aby podpořily tyto tři základní požadavky:

1. Propustit okamžitě na svobodu všechny internované představitelé strany, vlády, Národního shromáždění, České národní rady a Národní fronty a umožnit jim, jakož i prezidentu republiky ničím nerušený výkon funkcí.

2. Okamžitě obnovit všechny občanské svobody a práva.

3. Neprodleně zahájit urychlený odchod okupačních armád.

Výzva v závěru žádá, aby zahraniční komunistické strany vyjádřily svůj názor představitelům stran, které jsou odpovědné za kroky v naší zemi, a aby uvážily možnost a vhodnost svolání komunistických a dělnických stran, jejichž jednání by se zúčastnila i naše delegace.

Komuniké

z prvního zasedání nového pléna ÚV KSČ zvoleného na mimořádném sjezdu

1. Ústřední výbor Komunistické strany Československa zvolený mimořádným 14. sjezdem strany se sešel za přítomnosti Kontrolní a revizní komise dne 22. srpna v nočních hodinách na svém prvním zasedání a zvolil své předsednictvo ve složení: soudruzi Dubček, Smrkovský, Černík, Špaček, Kriegel, Šimon, Císař, Šik, Šilhan, Slavík, Hrdinová, Matějčík, Kabrna, Hejzlar, Lítora, Goldstücker, Vojáček, Hübl, Moc, Šimeček, Husák, Zrak, Ťažký, Colotka, Sádovský, Turček, Pavlenda a Sámel.
2. Plénium ústředního výboru Komunistické strany Československa zvolilo jednomyslně prvním tajemníkem ústředního výboru soudruha Alexandra Dubčeka.
3. Plénium ústředního výboru Komunistické strany Československa zvolilo člena předsednictva ÚV soudruha Věňka Šilhana tajemníkem Ústředního výboru a pověřilo jej řízením předsednictva Ústředního výboru po dobu nepřítomnosti prvního tajemníka soudruha Dubčeka.
4. Plénium ústředního výboru Komunistické strany Československa přijalo pro nejbližší období politické a organizační opatření k řešení vážné politické situace v zemi.
5. Plénium ústředního výboru Komunistické strany Československa, které je jediným právoplatným vedoucím orgánem strany v období mezi zasedáním sjezdu, žádá všechny nižší stranické orgány, aby se ve své činnosti řídily výhradně pokyny tohoto legálního ústředního výboru a jeho předsednictva.

Komuniké z I. zasedání nově zvoleného ÚV KSČ

1. ÚV KSČ zvolený mimořádným 14. sjezdem strany se sešel v přítomnosti ústřední kontrolní a revizní komise dne 22. srpna 1968 v nočních hodinách na svém I. zasedání a zvolil své předsednictvo ve složení:
soudruzi Dubček, Smrkovský, Černík, Špaček, Kriegl, Šimon, Císař, Šik, Šilhan, Slavík, Hrdinová, Matějčík, Kabrna, Hejzlar, Litera, Goldstücker, Vojáček, Hübl, Moc, Šimeček, Husák, Zrak, Tiažký, Sádovský, Zolotka, Turček, Pavlenka a Sádek.
2. Plénium ÚV KSČ zvolilo jednomyslně prvním tajemníkem ÚV KSČ s. Alexandra Dubčeka.
3. Plénium ÚV KSČ zvolilo člena předsednictva ÚV KSČ soudruha Z. Šilhana tajemníkem ÚV KSČ a pověřilo jej řízením předsednictva ÚV po dobu nepřítomnosti prvního tajemníka soudruha Dubčeka.
4. Plénium ÚV KSČ přijalo pro nejbližší období politická a organizační opatření k řešení vážné politické situace v zemi.
5. Plénium ÚV KSČ, které je jediným právoplatným vedoucím orgánem strany v období mezi zasedáními sjezdu, žádá všechny nižší stranické orgány, aby se ve své činnosti řídily výhradně pokyny tohoto legálního ÚV a jeho předsednictva.

I V BĚHU DNEŠNÍCH BOUŘLIVÝCH A TĚŽKÝCH DNŮ SI NAJDI CHVÍLI

- K PŘEČTENÍ TĚCHTO ŘÁDKŮ

- K ZAMYŠLENÍ A ZRALÉ ÚVAZE

z nichž vzejde konkrétní čin.

Už zítra by život a práce našeho všedního dne měly jít cestou, která byla přijata na XIV. mimořádném sjezdu strany.

Víme však, že krutá doba okupace nedovolila rozvinout širokou kampaň publikace sjezdových závěrů. Omezení veřejných sdělovacích prostředků, zabavení tiskáren a persekuce šířitelů progresivních myšlenek našimi nezvanými " hosty " vykonaly své i přes obětavou snahu tisíců neznámých spolupracovníků a přátel.

VRACÍME SE PROTO ZNOVU K NEJDŮLEŽITĚJŠÍM ZÁSADÁM XIV. MIMOŘÁDNÉHO SJEZDU KSČ V PROHLÁŠENÍ PŘEDSEDNICTVA ÚV KSČ.

PROHLÁŠENÍ

předsednictva Ústředního výboru Komunistické strany
Československa k situaci po mimořádném XIV. sjezdu
KSČ.

Všem členům a funkcionářům Komunistické strany Československa

Soudružky a soudruzi,

po dlouhých letech získala naše strana letos v lednu do svého čela nové, Dubčekovo vedení, přijala svůj akční program a začala dělat politiku, kterou podporuje obrovská většina lidu. Začali jsme usilovat o socialismus, který by byl opravdu budován pro lidi, který by měl, jak mnohokrát říkal soudruh Dubček, opravdu lidskou tvář.

Nyní je naše vlast obsazena vojsky některých armád Varšavské smlouvy. Byla zbytečně prolita krev českých a slovenských lidí. Cesta k politice, kterou jsme chtěli posílit socialismus a upevnit důvěru v politiku KSČ a tím zajistit i její rostoucí politický vliv v zemi, je zatarasena tanky.

Co musí dnes udělat komunisté, aby nastoupenou linii své politiky vůbec mohli v budoucnu zase uskutečňovat?

Ze zkušeností dějin naší strany víme, že nejhorší co se stalo v posledních letech bylo, že stranu ovládli lidé, kteří neměli důvěru ani komunistů, ani ostatních pracujících, našich občanů. Porušili zásady vnitrostranické demokracie a téměř dva milióny komunistů měnili v nástroj své libovůle, brali členům strany jejich vlastní svobodnou vůli, právo myslet a jednat tak, jak to sami komunisté cítili a považovali za správné.

Nesmí se stát, aby komunisté v základních organizacích, v okresních a krajských organizacích znovu podlehli tomu, že budou nástrojem lidí, kteří důvěru strany nemají. Sejděte se ihned všude v základních organizacích i v okresech a rozhodněte sami, jakou cestou se dáte. Mimořádný, XIV. sjezd KSČ byl složen z demokraticky a právoplatně zvolených delegátů celé strany. Zvolil nový ÚV KSČ a do jeho čela zvolil ty soudruhy, kteří získali důvěru strany a lidu po lednovém vývoji. Do svého předsednictva zvolil nový ÚV KSČ i ty soudruhy, kteří nemohou svoje funkce vykonávat proto, že jsou internováni proti své vůli i proti vůli ústavních orgánů tohoto státu sovětskými ozbrojenými silami: soudruha A. Duběka, O. Černíka, J. Špačka, F. Kriegl, V. Šimona. Rozhodněte sami v každé organizaci, zda uznáváte za nejvyšší orgán strany tento na XIV. sjezdu řádně zvolený Ústřední výbor KSČ anebo zda souhlasíte s tím, aby vaším jménem mluvili lidé, kteří s tímto Ústředním výborem nemají nic společného.

Rozhodněte rychle, legálně a demokraticky ve všech stranických organizacích, na plenárních schůzích i ve stranických výborech k čemu se hlásíte. Jednejte pak důsledně podle svého rozhodnutí, zveřejňujte svoje stanoviska rozhlasem a tiskem, žádejte pomoc místního rozhlasu, národních výborů i závodního rozhlasu na závodech.

Zasílejte svoje usnesení na adresu ÚV KSČ v Praze a zasílejte na vědomí i sovětskému velvyslanectví v Praze se žádostí, aby je předalo ÚV KSSS a zveřejňovalo v sovětském stranickém tisku jako stanoviska československých komunistů.

Někteří z těch, komu mimořádný XIV. sjezd KSČ nesvěřil vedoucí funkce, které dříve zaujímal, se pokoušejí přesto mluvit vaším jménem. Protestujte proti tomu, ať mluví sami za sebe.

Komunisté, -členové Lidových milicí, nepodřizujte se těm, kdo mlčky souhlasí s tím, že velitel s. Dubček byl proti zákonům tohoto státu, proti vůli sjezdu strany i vůli Lidových milicí internován neznámo kde a proč. Hlaste se podle příkladu pražských Lidových milicí k řádně zvolenému výboru ÚV KSČ a řiďte se jen příkazy jeho předsednictva, nebo pléna jako kolektivního orgánu.

Komunisté v Bezpečnosti a v armádě řiďte se jen rozkazy československých ústavních činitelů, Národního shromáždění, vlády a prezidenta republiky.

Komunisté v odborech, buďte iniciátory aktivní politické práce v odborech. Podporujeme plně nejsilnější organizaci dělníků a všech pracujících - Revoluční odborové hnutí. Dělníci, komunisté i nekomunisté jsou dnes plně jednotni v tom, aby si na závodech naši pracující hájili své zájmy a sjednávali pořádek sami bez cizích zásahů.

Naše továrny a závody, naše dělnická třída k tomu mají dost sil a ROH nechť se stane mocnou zbraní v obhajobě politických zájmů všech pracujících v dnešní mimořádné době. Odbory jsou legální organizací nás všech. Využívejme je všichni a udělejme z odborových organizací a orgánů velikou sílu dělníků a všech pracujících lidí, kterou se nikdo nemůže odvážit podezírat z protidělnických, protisocialistických cílů. Pracujme všichni v odborech demokraticky a ukažme sílu milionů odborářů, mobilizujme ji v zájmu všeho lidu, v zájmu našich národů.

Všichni funkcionáři KSČ jsou odpovědní svému členstvu, komunistům na závodech, na vesnicích i v místech. Udržujte stálé spojení s okresními výbory strany a nedopusťme, aby vaše okresní organizace začal řídit někdo jiný než ti soudruzi, kterým jste dali důvěru na

okresních konferencích. Stejně jednejte ve městech i v krajích. Všude tam, kde by došlo k obsazení sekretariátů strany cizími vojsky, jsou orgány a funkcionáři strany povinni řídit práci komunistů z jiných míst, z místností národních výborů, továren a podobně.

Nový Ústřední výbor KSČ zvolený mimořádným, XIV. sjezdem se nemusí bát opřít se o vaši vůli a vaše rozhodnutí v základních organisacích, protože věří, že smýšlíte stejně jako delegáti sjezdu, které jste sami zvolili. Věřící vám a potřebuje vaši iniciativu, samostatnost, rozhodnost, spoléhá na vaši vlastní komunistickou odpovědnost. Věříme, že jednota strany kolem zásad nové, polehové politiky je reálnou silou.

Nedejte se nikdy vyprovokovat k tomu, abyste vystupovali z řad strany. Ani kdyby došlo k nejhoršímu, ani kdyby sjezdem prvoplatně zvolené orgány KSČ byly násilím umlčeny, nikdy neopouštějte stranu. Oslabit nebo likvidovat členskou základnu KSČ to by sloužilo jen těm, kdo by chtěli několik všeho schopných, bezpátých jedinců vydávat opět za mluvčí československých komunistů.

Víme, že za pomoci tanků a kulometů lze docílit mnoho. Nelze však dost dobře zakázat činnost komunistické strany těm, kdo údajně přišli "pomáhat" upevnit její vedoucí úlohu.

Upevňujte stranu, přijímejte nové členy do KSČ, dělníky, rolníky, inteligenci, přijímejte mládež, všechny ty, kdo chtějí a jsou opravdu schopni bojovat za politickou linii akčního programu KSČ, za požadavky mimořádného XIV. sjezdu strany. Je povinností komunistů, aby vlastenectví, energii i odvahu mládeže nejenom plně ocenili, ale aby mládeži dali svou politickou zkušenost, rozvahu a jasný program opravdu socialistické demokracie. Přijímejte do řad strany mladé dělníky i studenty, dejte zaznít hlasu a vůli mladé socialistické generace v naší straně.

Mimořádný, XIV. sjezd KSČ plně potvrdil stanovisko poslední řádné schůze předsednictva ÚV KSČ ze dne 20.8.1968, v němž se odsuzuje vojenské obsazení naší republiky bez vědomí presidenta republiky, předsedy Národního shromáždění, předsedy vlády, I. tajemníka ÚV KSČ a těchto orgánů.

Podporujte všechny výzvy ke klidu a rozvaze. Odchod cizích vojsk jako základní podmínku jakékoliv samostatné, tvůrčí

politiky naší strany nemůžeme prosadit silou zbraní, ale jen silou morálky a práva. Nebojte se žádat všechny zákonné, legální prostředky, podporujte jenom legální podle ústavy utvořenou vládu, jen podle platných československých zákonů a jiných norem volené funkcionáře státu, strany i všech organizací Národní fronty.

Vyzýváme všechny komunisty, aby aktivně a účinně zamezili jakýmkoliv pokusům protisocialistických živlů zostrit situaci provokacemi. S protisocialistickými živly jsme sto vypořádat sami. Nepřipusťte, aby jejich aktivizace byla záminkou vojenské intervence v naší zemi.

Soudružky a soudruzi, odložme dnes všechno, co nás různě rozdělovalo, odložme malicherné spory. Ať je dělítkem jen poctivý postoj k nové, polednové politice KSČ a rovná páteř každého z nás. Soustředme jednotně úsilí všech komunistů na hlavní dnešní problémy:

- 1) Žádáme neprodleně, aby se svých funkcí ve státě, ve straně i v Národní frontě ujali soudruzi A. Dubček, O. Černík, J. Smrkovský, F. Kriegel, J. Špaček a B. Šimon - a to bezpodmínečně všichni.
- 2) Neuznávejme jako představitele strany nikoho, kdo ke své funkci nemá demokraticky získaný mandát, t.j. v ústředních orgánech KSČ nikoho, kdo nemá mandát mimořádného XIV. sjezdu strany.
- 3) Žádáme úplný odchod cizích vojsk armád Varšavské smlouvy, s níž je nynější jejich pobyt na území ČSSR jako členského státu této smlouvy v plném rozporu.
- 4) Varujme před každou provokací a nerozvážeností. Krev našeho lidu je tím nejdražším statkem a všechno co může vést k jejímu zbytečnému prolévání, je nutno odsoudit a účinně všude zabránit tomu, aby ke krveprolití došlo.
- 5) I kdyby došlo k nejhoršímu, i kdyby brutálním násilím bylo potlačováno vše, co je zaručeno naší ústavou, zákony republiky i stanovami strany - nikdy neopouštějte řady KSČ. Ať v řadách strany je co nejvíce poctivých lidí, dělníků i všech ostatních vrstev, protože zůstane-li strana takto silná dole, bude za čas zase sto vydat ze svých řad schopné politické vůdce a vyvést

naše národy z postavení, do něhož je uvrhly přesila moci a násilí.

Soudružky a soudruzi,

tímto jednotným postupem všech komunistů zdaleka nebojujeme jen za naši stranu. Bojujeme za životní zájmy obou našich národů a všeho lidu této země. Každý, kdo tomuto lidu nevěří, kdo bude ochoten pošlapávat hodnoty, pro které náš lid bojoval a trádal, bude nakonec vlastním lidem odsouzen. KSČ to nikdy neudělá a nemůže udělat, protože svoje poslání nevidí v tom, aby se stala vládnoucí politickou klikou, ale v tom, aby sloužila zájmům socialismu v této zemi, aby socialistický řád byl šťastným domovem pro náš vlastní lid. V tom vidíme i svou hluboce internacionální povinnost. Spojenectví socialistických zemí a jednota komunistického a pokrokového hnutí v celém světě nemůže být přece dosahována násilím, ale jen důvěrou, spoluprací a vzájemnou pomocí tam, kde si ji každá socialistická země nebo komunistická strana ve jménu společných zájmů opravdu přeje. V tom smyslu chápe i vedení strany, pověřené mimořádným XIV. sjezdem všechny základní dokumenty mezinárodního dělnického hnutí včetně společného "Prohlášení" šesti stran z Bratislavy ze dne 4.8.1968. Právě s tímto prohlášením jsou však v hlubokém rozporu ozbrojené akce, které proti naší zemi provedli ostatní signatáři tohoto "Prohlášení".

My, komunisté jsme vedoucí politickou silou v této zemi. Prokažme to i nyní svými skutky: důvěrujme svému lidu, kterému plně odpovídáme za naši politiku.

Je tragédií, že pod heslem o pomoci naší straně byla vyvolána situace, která hrozí zahubit důvěru v socialismus, v Sovětský svaz i v ideály komunistického hnutí. Braněme ve jménu tohoto hnutí jeho ideály, udělejme všude všechno pro to, abychom důvěru lidu neztratili, aby socialismus byl u nás i nadále dílem dobrovolné aktivity a iniciativy milionů našich pracujících lidí, všech českých a slovenských vlastenců.

Předsednictvo ÚV KSČ

J S M E   S   V Á M I ,   B U Ď T E   S   N Á M I !

Prohlášení ústředního výboru KSČ zvoleného na XIV. sjezdu strany

Naše veřejnost přijímá s hořkostí a pocitem zklamání komuniké o jednáních našich představitelů v Moskvě. Sdílíme tyto pocity a plně prožíváme vážnost této chvíle. Ustupujeme přesile, ale nikdy se nevzdáme požadavku suverenity a svobody.

Chápeme těžkou situaci, ve které soudruh Dubček a další soudruzi v Moskvě pracovali oddělení na další dobu od nás.

Soudruzi, bratři, přátelé!

Nezoufejte, není všem dnům konec. Socialismus s lidskou tváří stále zůstává posláním našich národů. Nepodařilo se svrhnout legální vládu, zničit náš politický systém a natrvalo okupovat naši vlast. Váš heroický postoj v posledních sedmi dnech umožnil mnohé zachovat pro budoucnost.

Vyzýváme vás ve jménu jednoty, která nás v uplynulých těžkých dnech spojovala, zachovejte klid, hrdost a rozvahy!

Ústřední výbor jedná a promýšlí vzniklou situaci. Uděláme všechno co je v našich silách, abychom společně našli východisko a pomohli vytvářet podmínky pro budoucnost našich národů.

Věřte nám, buďte s námi, my jsme s vámi!

PROHLÁŠENÍ

14. sjezdu Komunistické strany Československa

Obracíme se na všechny komunistické a dělnické strany světa a zvláště na stranu a lid Sovětského svazu, Polské lidové republiky, Bulharské lidové republiky, Německé demokratické republiky, jejichž vojska obsadila naši zemi. Naše strana nastoupila v lednu cestu obrody a socialismu. Začala výrazněji rozvíjet jeho humanistické a demokratické principy v souladu s podmínkami vývojové etapy. Věřila, že budou respektovány zásady svrchovanosti, nevměšování a jednáním řešeny všechny sporné otázky. Z toho vycházelo vedení naší strany při všech polednových dvoustranných a mnohostranných jednáních. Tato politika obsažená v akčním programu Ústředního výboru Komunistické strany Československa a její postupná realizace získaly naší straně nebývalou autoritu a podporu. Zajištění a urychlení této cesty mělo být předmětem jednání mimořádného 14. sjezdu, jehož příprava se již dokončovala. V předvečer tohoto sjezdu vojska Sovětského svazu, Bulharské lidové republiky, Polské lidové republiky, Německé demokratické republiky a Maďarské lidové republiky bez jakýchkoliv důvodů a bez souhlasu legitimních vládních a stranických činitelů proti vůli našeho lidu násilně obsadila naše území, způsobila v zemi rozvrat a znemožnila a znemožňují pokračovat v nastoupené cestě. Stojíme před trpkou pravdou, že vojska zemí, jež jsme si zvykli vítat jako přátele, si počínají jako okupanti. Ústavní činitelé našeho státu a představitelé strany nemohou pokračovat ve výkonu svých funkcí, nemají možnost projednávat vzniklou situaci normálními ústavními formami. Nemají žádný styk telekomunikačními prostředky. Významní vedoucí představitelé jsou internováni. Nelze pochybovat o tom, že tento čin musí mít zhoubné následky pro celé mezinárodní a komunistické hnutí. Prohlašujeme, že náš lid a naše komunistická strana s ním nikdy nebude souhlasit, odmítají ho a udělají vše pro obnovení podmínek normálního života v naší zemi.

Proto se na základě požadavků a přání komunistů a celé veřejnosti sešla více jak potřebná většina delegátů mimořádného 14. sjezdu, zvolených právoplatně na okresních a krajských konferencích, a obrací se na vás s naléhavou výzvou a s prosbou o pomoc. Abychom mohli svobodně pokračovat v naší socialistické cestě, je třeba splnit tyto požadavky:

1. Propustit okamžitě na svobodu všechny internované představitele strany a vlády, Národního shromáždění, České národní rady a Národní fronty a umožnit jim, jakož i prezidentu republiky ničím nerušený výkon funkce;
2. okamžitě obnovit všechny občanské svobody a práva;
3. neprodleně zahájit urychlený odchod okupačních armád.

Mimořádný 14. sjezd strany prohlašuje, že neuznává žádné jiné představitele strany a vlády než ty, kteří byli zvoleni řádnou demokratickou cestou.

Vzhledem k tragickým důsledkům okupace naší země pro věc socialismu na celém světě

vás soudruzi žádáme:

Podpořte politicky naši spravedlivou věc a vyjádřete svůj názor představitelům strany, kteří jsou odpovědní za kroky naší země.

Kolaboranty a zrádce nestrpíme!

Jsme s Vámi, buďte s námi!

Prohlášení mimořádného XIV. sjezdu KSČ

Soudručky a soudruzi, občané ČSSR,

dnes, 22. srpna 1968 byl zahájen mimořádný XIV. sjezd KSČ, kterého se účastní 945 řádně zvolených delegátů a který přijal toto úvodní prohlášení:

Československo je suverenním a svobodným socialistickým státem, opírajícím se o vůli a podporu svého lidu. Jeho suverenita byla však 21. srpna 1968 porušena okupací vojsk SSSR, Polska, NDR, Bulharska a Maďarska. Tento čin je zdůvodňován ohrožením socialismu a tím, že o zásah bylo požádáno i některými vedoucími československými činiteli. Jak vyplynulo z včerejšího prohlášení ÚV KSČ, z druhého rozhlasového projevu prezidenta republiky, z prohlášení Národního shromáždění i vlády republiky a z prohlášení předsednictva ÚV Národní fronty, žádný kompetentní, stranický ani ústavní orgán o takový zásah nepožádal.

V Československu nebyla žádná kontrarevoluce a nebyl ohrožen socialistický vývoj. Vzniklé problémy byl lid a strana schopni vyřešit sami, jak prokázala obrovská důvěra, které se nové vedení strany v čele se s. Dubčekem těšilo. Přistupovalo se naopak k realizování základních Marxových a Leninových představ o vývoji socialistické demokracie.

Československo také neporušilo své spojenecké závazky a povinnosti a nemá ani do budoucnosti nejmenší zájem na tom, aby žilo v nepřátelském vztahu s ostatními socialistickými státy a jejich lidem. Tyto závazky byly však porušeny vojsky okupujících zemí. Byla pošlapána svrchovanost Československa, spojenecké svazky a Varšavská smlouva i dohody v Čierné a v Bratislavě. Někteří vedoucí činitelé státu a strany byli protiprávně zatčeni, izolováni od lidu a zbaveni možnosti vykonávat funkce, byla obsazena řada objektů ústředních orgánů. Došlo tak k těžkým bezprávím.

Sjezd důrazně žádá, aby byly ihned vytvořeny normální podmínky pro činnost všech ústavních a politických orgánů a aby byli ihned propuštěni zadržení pracovníci a umožnil se jim výkon jejich funkcí.

V této těžké chvíli se stává jednota všeho lidu, jednota našich národů a semknutost kolem naší strany nejnaléhavějším požadavkem dne. Ani násilným zásahem nepřestal být lid Československa jediným oprávněným a svrchovaným vládcem své země. Obrana svobody v socialistické vlasti není jen záležitostí komunistů, ale všech Čechů a Slováků a dalších národností, všech dělníků, rolníků, příslušníků inteligence a mládeže, všech, jímž leží na srdci důstojný a svobodný život naší socialistické země. Komunisté mohou uskutečnit svou vedoucí roli pouze tím, že se stanou nejaktivnějšími a nejobětavějšími organizátory úsilí o odchod cizích vojsk. Mohou dosáhnout tohoto cíle pouze v nejužší jednotě se všemi vlastenci a se všemi aktivními demokratickými silami v naší společnosti.

Stav, který v naší zemi nastal 21. srpna nemůže být trvalý. Socialistické Československo nikdy nepřijme ani vojenskou okupační správu, ani domácí kolaborantskou moc, která by se o sílu okupantů opírala. Mimořádný XIV. sjezd strany prohlašuje, že uznává jedině zákoně zvolené ústavní činitele, presidentu republiky Ludvíka Svobodu, předsedu Národního shromáždění Josefa Smrkovského, předsedu vlády Oldřicha Černíka a další, stejně jako s. Alexandra Dubčeka v čele strany. Neuznává však ani jako členy strany ty členy dosavadního ústředního výboru, kteří by v této těžké zkoušce neobstáli.

Základním požadavkem je samozřejmě odchod cizích vojsk. Nebudou-li uvedené požadavky splněny, zejména, nebude-li do 24 hodin zahájeno jednání o odchodu cizích vojsk s našimi svobodnými ústavními a stranickými činiteli a neučiní-li o tom s. Dubček včas prohlášení k národu, vyzývá sjezd všechny pracující, aby pod vedením komunistů uskutečnili v pátek 23. srpna ve 12 hodin v poledne protestní hodinovou stávku. Současně se usnází, že v případě nesplněných požadavků bude přijímat další nezbytná opatření a po volbě ústředního výboru pověří těmito opatřeními tento nově zvolený ústřední výbor, který bude jediným zákonným reprezentantem strany.

Sjezd se obrací na všechny komunisty a na všechny občany naší země, aby i nadále byl zabezpečován klid, pořádek a disciplína a nedopustilo se, aby s naší strany došlo k činům, které by mohly přinést vážné škody zemi a občanům.

Sjezd ukládá všem stranickým organizacím a orgánům plnou realizaci tohoto usnesení.

Delegáti XIV. sjezdu Komunistické strany
Československa

V Praze, dne 22. srpna 1968

15.00 hod. - jednání sjezdu je přítomna vláda

Jsme s Vámi, buďte s námi!

Jsme s Vámi, buďte s námi!

Prohlášení mimořádného XIV. sjezdu KSČ

Soudružky a soudruzi, občané ČSSR,

dnes, 22. srpna 1968 byl zahájen mimořádný XIV. sjezd KSČ, kterého se účastní 945 řádně zvolených delegátů a který přijal toto úvodní prohlášení:

Československo je suverenním a svobodným socialistickým státem, opírajícím se o vůli a podporu svého lidu. Jeho suverenita byla však 21. srpna 1968 porušena okupací vojsk SSSR, Polska, NDR, Bulharska a Maďarska. Tento čin je zdůvodňován ohrožením socialismu a tím, že o zásah bylo požádáno i některými vedoucími československými činiteli. Jak vyplynulo z včerejšího prohlášení ÚV KSČ, z druhého rozhlasového projevu prezidenta republiky, z prohlášení Národního shromáždění i vlády republiky a z prohlášení předsednictva ÚV Národní fronty, žádný kompetentní, stranický ani ústavní orgán o takový zásah nepožádal.

V Československu nebyla žádná kontrarevoluce a nebyl ohrožen socialistický vývoj. Vzniklé problémy byl lid a strana schopni vyřešit sami, jak prokázala obrovská důvěra, které se nové vedení strany v čele se s. Dubčekem těšilo. Přistupovalo se naopak k realizování základních Marxových a Leninových představ o vývoji socialistické demokracie.

Československo také neporušilo své spojenecké závazky a povinnosti a nemá ani do budoucnosti nejmenší zájem na tom, aby žilo v nepřátelském vztahu s ostatními socialistickými státy a jejich lidem. Tyto závazky byly však porušeny vojsky okupujících zemí. Byla pošlapána svrchovanost Československa, spojenecké svazky a Varšavská smlouva i dohody v Čierné a v Bratislavě. Někteří vedoucí činitelé státu a strany byli protiprávně zatčeni, izolováni od lidu a zbaveni možnosti vykonávat funkce, byla obsazena řada objektů ústředních orgánů. Došlo tak k těžkým bezprávím.

Sjezd důrazně žádá, aby byly ihned vytvořeny normální podmínky pro činnost všech ústavních a politických orgánů a aby byli ihned propuštěni zadržení pracovníci a umožnil se jim výkon jejich funkcí.

V této těžké chvíli se stává jednota všeho lidu, jednota našich národů a semknutost kolem naší strany nejnaléhavějším požadavkem dne. Ani násilným zásahem nepřestal být lid Československa jediným oprávněným a svrchovaným vládcem své země. Obrana svobody v socialistické vlasti není jen záležitostí komunistů, ale všech Čechů a Slováků a dalších národností, všech dělníků, rolníků, příslušníků inteligence a mládeže, všech, jímž leží na srdci důstojný a svobodný život naší socialistické země. Komunisté mohou uskutečnit svou vedoucí roli pouze tím, že se stanou nejaktivnějšími a nejobětavějšími organizátory úsilí o odchod cizích vojsk. Mohou dosáhnout tohoto cíle pouze v nejužší jednotě se všemi vlastenci a se všemi aktivními demokratickými silami v naší společnosti.

Prohlášení XIV. mimořádného sjezdu KSČ
ke všem komunistickým a dělnickým stranám světa

Obracíme se na všechny komunistické a dělnické strany světa, zvláště na strany a lid Sovětského svazu, Polské lidové republiky, Německé demokratické republiky, Bulharské lidové republiky, a Maďarské lidové republiky, jejichž vojska obsadila naši zemi.

Naše strana nastoupila v lednu cestu obrody socialismu. Začala důrazněji rozvíjet jeho demokratické a humanistické principy v souladu s podmínkami naší vývojové etapy. Z toho vycházelo vedení naší strany při všech polednových dvoustranných a mnohostranných jednáních. Tato politika, obsažená v akčním programu ÚV KSČ a její postupná realizace získala naší straně nebyvalou autoritu a podporu. Zajištění a urychlení této cesty mělo být předmětem jednání mimořádného XIV. sjezdu, jehož příprava se již dokončovala.

V předvečer tohoto sjezdu vojska SSSR, PLR, MLR, BLR a NDR bez jakýchkoli důvodů a bez souhlasu legitimní vlády a legitimních stranických činitelů proti vůli našeho lidu násilně obsadila naše území, způsobila v zemi rozvrat a znemožnila pokračovat v nastoupené cestě. Stojíme před trpkou pravdou, že vojska zemí, jež jsme si zvykli vidat jako přátele, si počínají jako okupanti. Ústavní činitelé našeho státu a představitelé strany nemohou pokračovat ve výkonu svých funkcí, nemají možnost projednávat vzniklou situaci normálními ústavními formami, nemají žádný styk s telekomunikačními prostředky. Významní vedoucí představitelé strany a vlády republiky jsou internováni. Nelze pochybovat o tom, že tento čin musí mít zhoubné následky pro celé mezinárodní komunistické a dělnické hnutí.

Prohlasujeme, že náš lid a naše komunistická strana s tímto činem nikdy nebudou souhlasit, odmítají ho a udělají vše pro obnovení podmínek normálního života v naší zemi.

Proto se na základě požadavků a přání komunistů a celé naší veřejnosti sešla více než potřebná většina delegátů mimořádného XIV. sjezdu zvolených právoplatně na obvodních, okresních a krajských konferencích a obrací se na vás s naléhavou výzvou a prosbou o pomoc. Abychom mohli svobodně pokračovat v naší socialistické cestě, je třeba splnit tyto požadavky:

1. Propustit okamžitě na svobodu všechny internované představitelé strany, vlády republiky, Národního shromáždění, České národní rady a Národní fronty a umožnit jim, jakož i prezidentu republiky ničím nerušený výkon funkcí;

2. Okamžitě obnovit všechny občanské svobody a práva;

3. Neprodleně zahájit urychlený odchod okupačních armád.

Mimořádný XIV. sjezd strany prohlašuje, že neuznává žádné jiné představitelé strany a vlády, než ty, kteří byli zvoleni řádnou demokratickou cestou.

Vzhledem k tragickým důsledkům okupace naší země pro věc socialismu na celém světě vás, soudruzi, žádáme:

Podpořte naši spravedlivou věc a vyjádřete svůj názor představitelům stran, kteří jsou odpovědní za kroky v naší zemi. Uvažte možnost a vhodnost svolání porady komunistických a dělnických stran, jejíhož jednání by se zúčastnila i naše delegace.

BRAŇME LIDSKOU TVÁŘ SOCIALISMU - JE TO NAŠE INTERNACIONÁLNÍ POVINNOST !

Delegáti mimořádného XIV. sjezdu KSČ

Praha dne 22. srpna 1968

P R E V O L A N I E

XIV. MIMORIADNEHO ZJAZDU KOMUNISTICKEJ STRANY ČESKOSLOVENSKEJ
KU SLOVENSKÝM KOMUNISTOM A SLOVENSKÉMU NÁRODU.

Mimoriadny XIV. zjazd KSČS sa schádzal za veľmi ťažkej situácie. Veľmi ľutujeme, že sa na rokovania mimoriadneho zjazdu bez vlastnej viny doteraz nedostavili všetci právoplatne zvolení delegáti zo Slovenska. Delegáti mimoriadneho zjazdu sa na výzvu viacerých stranických organizácií republiky zišli na poradu pod ťarchou mimoriadnej situácie zapríčinennej okupačnými vojskami ako aj nesprávnym chovaním niektorých členov doterajšieho ústredného výboru strany. Vzhľadom k tomu, že sa nakoľko 1170 riadne zvolených delegátov s hlasom rozhodujúcim, mohlo sa začať rokovanie Mimoriadneho XIV. zjazdu KSČS. Zjazd potvrdzuje a ubezpečuje slovenský ľud a slovenských komunistov, že plne trvá na tom, aby sa uskutočnil akčný program strany, aby boli riešené základné otázky rovnoprávnosti našich národov formou socialistickej federácie, ktorá zatiaľ na zjazde prerokovaná neboli.

Požadujeme od Vás, aby ste v plnom rozsahu podporovali prijaté uznesenia a výsledky tohoto zjazdu a v duchu rokovania zjazdu aktivizovali prácu všetkých slovenských komunistov, národných výborov i celého slovenského národa.

Len v pevnej jednote všetkého ľudu našej vlasti môžeme odstrániť dôsledky tragédie, ktorá postihla naše národy, jednotným a pevným postojom i aktívnou prácou vytvoriť i na Slovensku podmienky pre aktivizáciu slovenského ľudu a komunistov v tejto osudovej chvíli našich národov.

Ubezpečujeme Vás, že všetky výsledky rokovania mimoriadneho zjazdu budú dodatočne prerokované s neprítomnými delegátmi mimoriadneho zjazdu zo Slovenska.

Prítomní delegáti mimoriadneho zjazdu KSČS zo Slovenska považujú prijatie záverov rokovania zjazdu slovenskými komunistami a celým slovenským národom za základný predpoklad jednotného postupu celej strany. Prijaté uznesenia i ostatné dokumenty mimoriadneho zjazdu KSČS sa musia stať najpevnejším

putom medzi slovenskými a českými komunistami vo vzniklej politickej situácii i pri jej riešení. Plňte pokyny zvoleného ústredného výboru KSČS. Vyzývame komunistov tvoriacich slovenskú reprezentáciu v tomto ústrednom výbore, aby v duchu týchto záverov organizovala aktívny politický život na Slovensku i činnosť komunistickej strany Slovenska.

Súdruhovia, pochopte, že v Prahe zasedá i naďalej časť bývalého Ústredného výboru, ktorého platnosť bola rokovaním mimoriadneho zjazdu zrušená, čím rozbíjajú jednotu strany a našich národov. Stanoviská niektorých členov bývalého Ústredného výboru dezorientujú prácu komunistickej strany najmä činnosť komunistov na Slovensku. Tito súdruhovia odmietli pozvanie na rokovanie mimoriadneho zjazdu a ďalej pokračujú v zasedaní.

Pochopte mimoriadnou vážnosť tejto situácie, organizujte slovenských komunistov pro plnenie úloh prijatých mimoriadným zjazdom KSČS. Slovenskí delegáti prítomní na rokovaní zjazdu urobia všetko pro priatie správnych záverov.

Slovenskí komunisti, slovenský národ, príslušníci národnostných menšín !

Českí i slovenskí komunisti prítomní na rokovaní XIV. mimoriadneho zjazdu KSČS myslia na Vás a sú presvedčení, že prijímajú závery i opatrenia podľa svojho komunistického presvedčenia a komunistickej cti, vedení jediným cieľom - podporiť s. Dubčeka, Svobodu, Černíka a Smrkovského a trvať na vytvorení normálnych podmienok pro prácu stranických a štátnych orgánov, ktoré riadia.

Verte nám a urobte všetko pre zodpovedný, ale najmä aktívny postup slovenských komunistov.

Mimoriadny XIV. zjazd KSČS

P r a h a

Prohlášení XIV. mimořádného sjezdu KSČ

Soudruzi a soudruzi, občané ČSSR,

dnes 22. srpna 1968 byl zahájen mimořádný sjezd KSČ kterého se účastní řádně zvolení delegáti a který přijal toto původní prohlášení:

Československo je suverénním a svobodným socialistickým státem, opírajícím se o vůli a podporu svého lidu. Jeho suverenity a byla však 21. srpna 1968 porušena okupační vojsky SSSR, Polska, NDR, Bulharska a Maďarska.

Tento čin je zavedením ohrožení socialismu a tím, co o zásah bylo požadováno i některými v doučím Československými činiteli. Jak vyplynulo z věrohodnějšího prohlášení ÚV KSČ, druhého rozhlásového vojvodu prezidenta republiky, z prohlášení Národního shromáždění i vlády republiky a prohlášení předsednictva ÚV Národní Fronty, řádných komunistických stranických a ústavních orgánů o takový zásah nebylo požadováno.

V Československu nebyla žádná kontrarevoluce a nebyl ohrožen socialistický vývoj. Vzniklé problémy byl lid a strana schopni vyřešit sami, jak prokazovala obrovská důvěra, které se nově v naší straně, v čele s soudruhým Dubčem těšilo. Přistupovalo se naopak k realizování základních Marxových a Leninových představ o vývoji socialistické demokracie. Československo také neporušilo své spojenské svazky a povinnost ani na ani do budoucnosti nemáme zájem na tom, aby bylo v našem přátelském vztahu s ostatními socialistickými státy a jejich lidmi. Tyto závazky však byly porušeny vojsky okupujícími zemi.

Byla pošlapána svrchovanost Československa, spojenské svazky a Varšavská smlouva i dohody v Římné a Bratislavě. Fakticky v douci činitelé státu a strany byli protiprávně zatčeni, izolováni od lidu a zbaveni možnosti vykonávat funkce, byla obsazena řada občanských ústředních orgánů. Došlo tak k těžkým bezprávím.

Sjžd důrazně žádá, aby byly ihned vytvořeny normální podmínky pro činnost všech ústavních a politických orgánů a aby byly ihned propuštěni zadržení pracovníci a umožnil se jim výkon jejich funkcí.

V této těžké chvíli se stává jednotou všech lidí, jednotou našich národů a smluvnost kol naší strany nejnaléhavějším požadavkem dne. Ani násilným zásahem nestal být lid Československa jediným oprávněným a svrchovaným vládcem své země. Obrana svobody v socialistické vlasti není záležitostí komunistů, ale všech českých a slovenských a dalších národností, všech dělníků, rolníků, příslušníků inteligence a mladé zimy, všech jež mají na srdci důstojný svobodný život naší socialistické země. Komunisté mohou uskutečnit svou v douci roli pouze tím, že se stanou nejaktivnějšími a nejobětavějšími organizátory úsilí o odchod cizích vojsk. Mohou dosáhnout tohoto cíle v nejužitečnější jednotě s všemi vlastenci a s všemi aktivními demokratickými silami v naší společnosti.

Stav, který v naší zemi nastal j dnadvacátého srpna n může být trvalý. Socialistické Československo nikdy nepřijm ani vojenskou okupační správu ani domácí kolaborantskou moc, která by s o síly okupantů opírala.

Mimořádný XIV. sjzd strany prohlašuj , z uznává j dině zákonně zvolené ústavní činitel, pr sídnta r republiky, Ludvíka Svobodu, předsedu KS Josefa Smrkovského, předsedu vlády Oldřicha Černíka a další stejně jako Alexandra Dubčeka v čl strany. Uzná nvšek ani jako čl n strany ty členy dosavadního ústředního výboru, kteří by v této těžké zkoušce n obstáli.

Zakladním požadavkem j samozřejmě odchod cizích vojsk. N budou-li uvedené požadavky splněny, z jména n bude-li do 24. hodin zahájno j dnání o odchodu cizích vojsk s našimi svobodnými ústavními a stranickými činiteli a neučiní-li o tom s. Dubček včas prohlášení k národu vyzývá sjezd všechny pracující aby pod vedením komunistů uskutčnili v pátek 23. srpna ve 12.00 hod. v pokn protestní hodinovou stávku. Současně s usnaší, z v případě n splněných požadavků bude přijímat další nezbytná opatření a po volbě ústředního výboru nověří těmito opatřeními tento nově zvolený ústřední výbor, který bude jedinným zákonným reprezentátem strany.

Sjzd se obrací na všechny komunisty a na všechny občany naší z ně aby i nadále byl zabezčován klid, pořádek a disciplína a nedopustilo se, aby z naší strany došlo k činům, které by mohly přičt vážné škody z ní a občanům.

Sjezd ukládá všem stranickým organizacím a orgánům plnou realizaci tohoto usnesení.

XIV SJEZD VYZÝVÁ VŠECHNY OBČANY , NAŠI MLÁDEŽ !

Obracím s k vám znovu tak jako ústavní orgány naší republiky abyste v této napjaté situaci opět prokazali svou rozvahu, klid a národní hrdost. J jím výrazem nejsou ani veřejné demonstrace ani neuvážné mítinky nebo manifestace. n ponáhjte cizím vojskům navšímajte si jich, ignorujte j!

Nedělejte nic co by mohlo vést k zbytečným srážkám, konfliktům a n nahradit lným stratám na životech, zdraví a národním majtku.

Náš mladí přátelé !

Provokace není naší zbraní. To j zbraň těch, kteří by chtěli legalizovat okupaci naší země a zavdat tak příčinu k brutálním zločinům. Je vám již známo, z j dnomyšlné mínění všech delegátů tohoto sjzdu j totožné s vašimi - odchod okupačních vojsk z naší země a ostobozní všech představitelů, obnova svrchovanosti a suverenity naší republiky.

Naléhavě potřebujem vaši pomoc, proto s na vas obracím s toutu výzvou abychom dovedli tento boj do vítězného konce.

XIV SJEZD KSČ

Prohlášení XIV. mimořádného sjezdu KSČ ke všem
komunistickým a dělnickým stranám světa

Obročíme se na všechny komunistické a dělnické strany světa, zvláště na strany a lid Sovětského svazu, Polské lidové republiky, Německé demokratické republiky a Maďarské lidové republiky, jejichž vojska obsadila naši zemi. -

Naše strana nastoupila v lednu cestu obrody socialismu. Začala důrazněji rozvíjet jeho demokratické a humanistické principy v souladu s podmínkami naší vývojové etapy. Z toho vycházela vedení naší strany při všech polednových dvoustranných a mnohostranných jednáních. Tato politika, obsažená v akčním programu ÚV KSČ a její postupná realizace získala naší straně nebývalou autoritu a podporu. Zajištění a urychlení této cesty mělo být předmětem jednání mimořádného XIV. sjezdu, jehož příprava se již dokončovala.

V předvečer tohoto sjezdu vojska SSSR, PLR, MLR, BLR a NDR bez jakýchkoliv důvodů a bez souhlasu legitimní vlády a legitimních stranických činitelů proti vůli našeho lidu násilně obsadila naše území, způsobilá v zemi rozvrat a znemožnila pokračovat v nastoupené cestě. Stojíme před trpkou pravdou, že vojska zemí jež jsme si zvykli vidat jako přátele, si počínají jako okupanti. Ústavní činitelé našeho státu a představitelé strany nemohou pokračovat ve výkonu svých funkcí, nemají možnost projednávat vzniklou situaci normálními ústavními formami, nemají žádný styk s telekomunikačními prostředky. Významní vedoucí představitelé strany a vlády republiky jsou internováni. Nelze pochybovat o tom, že tento čin musí mít zhuštiné následky pro celé mezinárodní komunistické a dělnické hnutí.

Prohlašujeme, že náš lid a naše Komunistická strana s tímto činem nikdy nebude souhlasit, odmítají ho a udělají vše pro obnovení podmínek normálního života v naší zemi.

Proto se na základě požadavků a přání komunistů a celé naší veřejnosti sešla více než potřebná většina delegátů mimořádného XIV..sjezdu zvolených právoplatně na obvodních, okresních a krajských konferencích a obrací se na Vás s naléhavou výzvou a prosbou o pomoc. Abychom mohli svobodně pokračovat v naší socialistické cestě, je třeba splnit tyto požadavky:

1. Propustit okamžitě na svobodu všechny internované představitele strany, vlády republiky, Národního shromáždění, České národní rady a Národní fronty a umožnit jim, jakož i prezidentu republiky ničím nerušený výkon funkcí;
2. Okamžitě obnovit všechny občanské svobody a práva;
3. Neprodleně zahájit urychlený odchod okupačních armád.

Mimořádný XIV. sjezd strany prohlašuje, že neuznává žádné jiné představitele strany a vlády, než ty, kteří byli zvoleni řádnou demokratickou cestou.

Vzhledem k tragickým důsledkům okupace naší země pro věc socialismu na celém světě vás, soudruzi, žádáme:

Podpořte naši spravedlivou věc a vyjádřete svůj názor představitelům stran, kteří jsou odpovědní za kroky v naší zemi. Uvažte možnost a vhodnot svolání porady komunistických a dělnických stran, jejíhož jednání by se zúčastnila i naše delegace.

BRAŇME LIDSKOU TVÁŘ SOCIALISMU - JE TO NAŠE INTERNACIONÁLNÍ POVINNOST !

Delegáti mimořádného XIV.sjezdu KČM

Praha dne 22.srpna 1968.

Prohlášení mimořádného XIV. sjezdu KSČ

Soudružky a soudruzi, občané ČSSR,

dnes 22. srpna 1968 byl zahájen mimořádný sjezd KSČ, kterého se účastní 945 řádně zvolených delegátů a který přijal toto původní prohlášení:

Československo je suverenním a svobodným socialistickým státem, opírajícím se o vůli a podporu svého lidu. Jeho suverenita byla však 21. srpna 1968 porušena okupační vojsk SSSR, Polska, NDR, Bulharska a Maďarska.

Tento čin je zdůvodňován ohrožením socialismu a tím, že o zásah bylo požádáno i některými vedoucími československými činiteli. Jak vyplynulo z veřejného prohlášení ÚV KSČ, z druhého rozhlasového projevu předsedy republiky, z prohlášení Národního shromáždění i vlády republiky a v prohlášení předsednictva ÚV Národní fronty, žádný kompetentní stranický ani ústavní orgán o takový zásah nepožádal.

V Československu nebyla žádná kontrarevoluce a nebyl ohrožen socialistický vývoj. Vzniklé problémy byl lid a strana schopni vyřešit sami, jak prokázala obrovská důvěra, které se nové vedení strany, v čele se s. Dubčekem těšilo.

Přistupovalo se naopak k realizování základních Marxových a Leninových představ o vývoji socialistické demokracie.

Československo také neporušilo své spojenecké závazky a povinnosti a nemá ani do budoucnosti nejmenší zájem na tom, aby žilo v nepřátelském vztahu s ostatními socialistickými státy a jejich lidem. Tyto závazky byly však porušeny vojsky okupujících zemí.

Byla pošlapána svrchovanost Československa, spojenecké svazky a Varšavská smlouva i dohody v Čierné a v Bratislavě. Někteří vedoucí činitelé státu a strany byli protiprávně zatčeni, izolováni od lidu a zbavení možnosti vykonávat funkce, byla obsazena řada objektů Ústředních orgánů. Došlo tak k těžkým bezprávím.

Sjezd důrazně žádá, aby byly ihned vytvořeny normální podmínky pro činnost všech ústavních a politických orgánů a aby byli ihned propuštěni zadržení pracovníci a umožnil se jim výkon jejich funkcí.

V této těžké chvíli se stává jednotou všeho lidu, jednota našich národů a semknutost kolem naší strany nejnaléhavějším požadavkem dne. Ani násilným zásahem nepřestal být lid Československa jediným oprávněným a svrchovaným vládcem své země. Obrana svobody, v socialistické vlasti není jen záležitostí komunistů, ale všech Čechů a Slováků a dalších národností, všech dělníků, rolníků, příslušníků inteligence a mládeže, všech jímž leží na srdci důstojný a svobodný život naší socialistické země. Komunisté mohou uskutečnit svou vedoucí roli pouze tím, že se stanou nejaktivnějšími a nejobětavějšími organizátory úsilí o odchod cizích vojsk. Mohou dosáhnout tohoto cíle v nejužší jednotě se všemi vlastenci a se všemi aktivními demokratickými silami v naší společnosti.

Stav, který v naší zemi nastal jednadvacátého srpna nemůže být trvalý. Socialistické Československo nikdy nepřijme ani vojenskou okupační zprávu ani domácí kolaborantskou moc, která by se o síly okupantů opírala.

Mimořádný XIV. sjezd strany prohlašuje, že uznává jediné zákonně zvolené ústavní činitele, předsidenta republiky, Ludvíka Svobodu, předsedu NS s. J. Josefa Smrkovského, předsedu vlády Oldřicha Černíka a další stejně jako s. Alexandra Dubčeka v čele strany. Neuznává však ani jako členy strany, ty členy dosavadního Ústředního výboru, kteří by v této těžké zkoušce neobstáli.

Základním požadavkem je samozřejmě odchod cizích vojsk. Nebudou-li uvedené požadavky splněny, zejména nebude-li do 24 hodin zahájeno jednání o odchodu cizích vojsk s našimi svobodnými ústavními a stranickými činiteli a neučiní-li o tom s. Dubček včas prohlášení k národům, vyzývá sjezd všechny pracující, aby pod vedením komunistů uskutečnili v pátek 23. srpna ve 12.00 hod. v poledne protestní hodinovou stávku. Současně se usnáší, že v případě nesplněných požadavků bude přijímat další nezbytná opatření a po volbě Ústředního výboru pověří těmito opatřeními tento nově zvolený Ústřední výbor, který bude jediným zákonným reprezentantem strany.

Sjezd se obrací na všechny komunisty a na všechny občany naší země, aby i nadále byl zabezpečován klid, pořádek a disciplína a nedopustilo se, aby z naší strany došlo k činům, které by mohly přinést vážné škody zemi a občanům.

Sjezd ukládá všem stranickým organizacím a orgánům plnou realizaci tohoto usnesení.

Úvodní prohlášení mimořádného XIV. sjezdu KSČ
určené všem občanům republiky

Československo je suverénním a svobodným československým státem opírajícím se o vůli lidu. Jeho suverenita byla však 21. srpna 1968 porušena okupací vojsk Sovětského svazu, Polska, Německé demokratické republiky, Bulharska a Maďarska. Tento čin je zdůvodňován ohrožením socialismu a tím, že o zásah bylo požádáno některými vedoucími československými činiteli. Jak vyplynulo z včerejšího prohlášení Ústředního výboru KSČ, z druhého rozhlasového projevu presidenta republiky, z prohlášení národního shromáždění i vlády republiky a z prohlášení předsednictva Ústředního výboru národní fronty, žádný kompetentní stranický ani ústavní orgán o takový zásah nepožádal.

V Československu nebyla žádná kontrarevoluce a nebyl ohrožen socialistický vývoj. Vzniklé problémy byly lid a strana schopni vyřešit sami, jak prokázala obrovská důvěra, které se nové vedení strany v čele se s. Dubčekem těšilo. Přistupovalo se naopak k realizování základních Marxových a Leninových představ o vývoji socialistické demokracie. Československo také neporušilo své spojenecké závazky a povinnosti a nemá ani do budoucnosti nejmenší zájem na tom, aby žilo v nepřátelském stavu s ostatními socialistickými státy a s jejich lidem. Tyto závazky byly však porušeny vojsky okupujících zemí. Byla pošlapána svrchovanost Československa, spojenecké svazky a Varšavská smlouva, jakož i dohody z Čierné a Bratislavy. Některí vedoucí činitelé státu a strany byli protiprávně zatčeni, izolováni od lidu a zbaveni možnosti vykonávat funkce, byla obsazena řada objektů ústředních orgánů. Došlo tak k těžkým bezprávím.

Sjezd důrazně žádá, aby byly ihned vytvořeny normální podmínky pro činnost všech ústavních a politických orgánů a aby byli ihned propuštěni zadržení pracovníci a umožnil se jim výkon jejich funkcí.

V této těžké chvíli se stává jednota všeho lidu, jednota našich národů semknutost kolem naší strany nejnaléhavějším požadavkem dne. Ani násilným zásahem nepřestal být lid Československa jediným oprávněným a svrchovaným vládcem své země.

Obrana svobody socialistické vlasti není jen záležitostí komunistů, ale všech Čechů a Slováků a dalších národů, všech dělníků, rolníků, příslušníků inteligence a mládeže, všech jimž leží na srdci důstojný a svobodný život naší socialistické země.

Komunisté mohou uskutečnit svou vedoucí roli pouze tím, že se stanou nejaktivnějšími a nejobětavějšími organizátory úsilí o odchod cizích vojsk. Mohou dosáhnout tohoto cíle pouze v nejužší jednotě se všemi vlastenci a se všemi aktivními demokratickými silami v naší společnosti.

Stav, který v naší zemi nastal 21. srpna, nemůže být trvalý. Socialistické Československo nikdy nepřijme ani vojenskou ani okupační správu, ani domácí kolaborantskou moc, která by se o sílu okupantů opírala. Mimořádný XIV. sjezd strany prohlašuje, že uznává jediné zákonně zvolené ústavní činitele, presidenta republiky Ludvíka Svobodu, předsedu Národního shromáždění Josefa Smrkovského, předsedu vlády ing. Oldřicha Černíka, jako demokratickou cestou zvolené orgány, stejně jako soudruha Alexandra Dubčeka v čele strany. Neuznává však ani jako členy strany ty členy dosavadního Ústředního výboru, kteří by v této těžké zkoušce neobstáli.

Základním požadavkem je samozřejmě odchod cizích vojsk. Nebudou-li uvedené požadavky splněny, zejména nebude-li do 24 hodin zahájeno jednání o odchodu cizích vojsk s našimi svobodnými ústavními stranickými činiteli a neučiní-li o tom soudruh Dubček včas prohlášení k národu, vyzývá sjezd všechny pracující, aby pod vedením komunistů uskutečnili v pátek 23. srpna ve 12 hodin v poledne protestní generální stávkou.

Současně se usnáší, že v případě nesplnění požadavků, bude přijímat další nezbytná opatření a po volbě Ústředního výboru pověří těmito opatřeními tento nově zvolený Ústřední výbor, který bude jediným zákonným reprezentantem strany.

Sjezd se obrací na všechny komunisty a na všechny občany naší země, aby i nadále byl zabezpečován klid, pořádek, disciplína a nedopustilo se, aby z naší strany došlo k činům, které by mohly přinést vážné škody zemi a občanům.

Sjezd ukládá všem stranickým organizacím a orgánům plnou realizaci tohoto usnesení.

ПРОВОЗГЛАШЕНИЕ

чрезвычайного 14-го съезда Коммунистической партии ЧССР

Чехословакия - суверенное и свободное социалистическое государство, опирающееся на волю и поддержку своего народа. Его суверенитет был 21-го августа 1968 г. нарушен оккупацией войск СССР, Польши, ГДР, Болгарии и Венгрии. Этот поступок обосновывается тем, что социализм в опасности и что этого вмешательства потребовали некоторые ведущие чехословацкие деятели. Но никакой компетентный ни партийный ни конституционный орган такого поступка в форме вмешательства не потребовал. В ЧССР не было никакой контрреволюции и социалистическое развитие не было в опасности.

Чехословакия тоже не нарушила свои союзные обязательства и обязанности и даже в будущем она не заинтересована в том, чтобы жить в неприязнительном отношении с остальными социалистическими государствами. Наоборот, эти обязательства были нарушены войсками оккупирующих стран. Суверенитет ЧССР был потоптан, были потоптаны союзные сношения, Варшавский договор, и договоры в Чиерне и в Братиславе. Некоторые ведущие государственные и партийные деятели были противозаконно заключены, изолированы от народа и лишены возможности исполнять функции.

Съезд настойчиво требует: чтобы были немедленно образованы нормальные условия для деятельности всех конституционных и политических органов, чтобы заключенные работники были отпущены на свободу и чтобы им была дана возможность исполнять их функции.

Насильственным вмешательством не перестал быть народ Чехословакии единственным и суверенным господином своей страны. Чехословакия никогда не примет ни военного оккупационного управления ни домашней коллаборационистской власти, которая опиралась бы на силу оккупантов. 14-ый съезд КП ЧССР признает только законно избранных конституционных деятелей, президента республики Л. Свободу, председателя НС Й. Смирковского, председателя правительства О. Черника и товарища А. Дубчека во главе партии. Он не признает ни в качестве членов партии тех членов ЦК, которые не выдержали этого трудного экзамена и предали народ. Съезд прежде всего требует ухода чужих войск. Если нами приведенные требования не будут выполнены, если не будут налажены переговоры об уходе чужих войск с нашими свободными конституционными и партийными деятелями и если об этом товарищ Дубчек не сможет сделать вовремя заявление к народу, съезд будет принимать дальнейшие нужные меры.

PROHLÁŠENÍ

14. sjezdu Komunistické strany Československa

Obracíme se na všechny komunistické a dělnické strany světa a zvláště na stranu a lid Sovětského svazu, Polské lidové republiky, Bulharské lidové republiky, Německé demokratické republiky, jejichž vojska obsadila naši zemi. Naše strana nastoupila v lednu cestu obrody a socialismu. Začala výrazněji rozvíjet jeho humanistické a demokratické principy v souladu s podmínkami vývojové etapy. Věřila, že budou respektovány zásady svrchovanosti, nevměšování a jednáním řešeny všechny sporné otázky. Z toho vycházelo vedení naší strany při všech polednových dvoustranných a mnohostranných jednáních. Tato politika obsažená v akčním programu Ústředního výboru komunistické strany Československa a její postupná realizace získaly naší straně nebývalou autoritu a podporu. Zajištění a urychlení této cesty mělo být předmětem jednání mimořádného 14. sjezdu, jehož příprava se již dokončovala. V předvečer tohoto sjezdu vojska Sovětského svazu, Bulharské lidové republiky, Polské lidové republiky, Německé demokratické republiky a Maďarské lidové republiky bez jakýchkoli důvodů a bez souhlasu legitimních vládních a stranických činitelů proti vůli našeho lidu násilně obsadila naše území, způsobila v zemi rozvrat a znemožnila a znemožňují pokračovat v nastoupené cestě. Stojíme před trpkou pravdou, že vojska zemí, jež jsme si zvykli vítat jako přátele, si počínají jako okupanti. Ústavní činitelé našeho státu a představitelé strany nemohou pokračovat ve výkonu svých funkcí, nemají možnost projednávat vzniklou situaci normálními ústavními formami. Nemají žádný styk s telekomunikačními prostředky. Významní vedoucí představitelé jsou internováni. Nelze pochybovat o tom, že tento čin musí mít zhoubné následky pro celé mezinárodní a komunistické hnutí. Prohlašujeme, že náš lid a naše komunistická strana s ním nikdy nebude souhlasit, odmítají ho a udělají vše pro obnovení podmínek normálního života v naší zemi.

Proto se na základě požadavků a přání komunistů a celé veřejnosti sešla více jak potřebná většina delegátů mimořádného 14. sjezdu, zvolených právoplatně na okresních a krajských konferencích, a obrací se na vás s naléhavou výzvou a s prosbou o pomoc. Abychom mohli svobodně pokračovat v naší socialistické cestě, je třeba splnit tyto požadavky:

1. Propustit okamžitě na svobodu všechny internované představitelé strany, vlády, Národního shromáždění, České národní rady a Národní fronty a umožnit jim, jakož i prezidentu republiky ničím nerušený výkon funkce;
2. okamžitě obnovit všechny občanské svobody a práva;
3. neprodleně zahájit urychlený odchod okupačních armád.

Mimořádný 14. sjezd strany prohlašuje, že neuznává žádné jiné představitelé strany a vlády než ty, kteří byli zvoleni řádnou demokratickou cestou.

Vzhledem k tragickým důsledkům okupace naší země pro věc socialismu na celém světě

vás soudruzi žádáme:

Podpořte politicky naši spravedlivou věc a vyjádřete svůj názor představitelům strany, kteří jsou odpovědní za kroky naší země.

Uvažte možnost a vhodnost svolání komunistických a dělnických stran, jejichž jednání by se zúčastnila i naše delegace. Jednejte pouze s těmi představiteli naší strany, kteří budou zvoleni na tomto sjezdu. Bráníme lidskou tvář socialismu. Je to naše internacionální povinnost.

Všem pracujícím

Dnes v ranních hodinách odjela na Pražský Hrad delegace, složená ze členů ÚV KSČ a předsednictva ÚV KSČ k jednání s delegací strany z vlády, která se vrátila z Moskvy.

Delegace odjela v tomto složení:

soudruzi: Šilhan, Slavík, Šimeček, Čisť, Klym ar, Šimra, Hájek, Hantolka, Šabata, Vaculík, Kabrna, Litera, Kozík.

S delegací odjel vedoucí tajemník ÚV KSČ Praha 9 ing. O. Matějka.

Vyzýváme Vás, abyste všude zajistili naprostý klid a rozvahu. Od-
kávejte další zprávy.

Praha - Vysočany, 27. srpna 1968

Občané!

Mimořádný XIV. sjezd KSČ vyzývá všechny občany naší republiky k jednohodinové stávce na protest proti okupaci naší vlasti.

Tato stávka se uskuteční v pátek 23. srpna 1968 od 12.00 do 13.00 hod. V tuto dobu nevycházejte na ulici. Na ulicích našich měst a obcí ať zůstanou pouze okupanti. Mohou aspoň tak přemýšlet o své hanbě.

O b č a n é !

Mimořádný XIV. sjezd KSČ vyzývá v š e c h n y občany naší republiky

k jednohodinové stávce

na protest proti okupaci naší vlasti.

Tato stávka se uskuteční v pátek 23. srpna 1968 od 12.00 do 13.00 hod. V tuto dobu nevycházejte na ulici. Na ulicích našich měst a obcí ať zůstanou pouze okupanti. Mohou aspoň tak přemýšlet o své hanbě.

Prohlášení

XIV. mimořádného sjezdu KSČ ke všem komunistickým a dělnickým stranám světa

Obracíme se na všechny komunistické a dělnické strany světa, zvláště na strany a lid Sovětského svazu, Polské lidové republiky, Německé demokratické republiky a Maďarské lidové republiky, jejichž vojska obsadila naši zemi.

Naše strana nastoupila v lednu cestu obrody socialismu. Začala důrazněji rozvíjet jeho demokratické a humanistické principy v souladu s podmínkami naší vývojové etapy. Z toho vycházelo vedení naší strany při všech polednových dvoustranných a mnohostranných jednáních. Tato politika, obsažená v akčním programu ÚV KSČ a její postupná realizace získala naší straně nebyvalou autoritu a podporu. Zajištění a urychlení této cesty mělo být předmětem jednání mimořádného XIV. sjezdu, jehož příprava se již dokončovala.

V předvečer tohoto sjezdu vojska SSSR, PLR, MLR, BLR a NDR bez jakýchkoliv důvodů a bez souhlasu legitimní vlády a legitimních stranických činitelů proti vůli našeho lidu násilně obsadila naše území, způsobila v zemi rozvrat a znemožnila pokračovat v nastoupené cestě. Stojíme před trpkou pravdou, že vojska zemí, jež jsme si zvykli vídat jako přátele, si počínají jako okupanti. Ústavní činitelé našeho státu a představitelé strany nemohou pokračovat ve výkonu svých funkcí, nemají možnost projednávat vzniklou situaci normálními ústavními formami, nemají žádný styk s telekomunikačními prostředky. Významní vedoucí představitelé strany a vlády republiky jsou internováni. Nelze pochybovat o tom, že tento čin musí mít zhoubné následky pro celé mezinárodní komunistické a dělnické hnutí.

Prohlašujeme, že náš lid a naše komunistická strana s tímto činem nikdy nebude souhlasit, odmítají ho a udělají vše pro obnovení podmínek normálního života v naší zemi.

Proto se na základě požadavků a přání komunistů a celé naší veřejnosti sešla více než potřebná většina delegátů mimořádného XIV. sjezdu zvolených právoplatně na obvodních, okresních a krajských konferencích a obrací se na Vás s naléhavou výzvou a prosbou o pomoc. Abychom mohli svobodně pokračovat v naší socialistické cestě, je třeba splnit tyto požadavky:

1. Propustit okamžitě na svobodu všechny internované představitele strany, vlády republiky, Národního shromáždění, České národní rady a Národní fronty a umožnit jim, jakož i prezidentu republiky, ničím nerušený výkon funkcí.

2. Okamžitě obnovit všechny občanské svobody a práva.

3. Neprodleně zahájit urychlený odchod okupačních armád.

Mimořádný XIV. sjezd strany prohlašuje, že neuznává žádné jiné představitele strany a vlády, než ty, kteří byli zvoleni řádnou demokratickou cestou.

Vzhledem k tragickým důsledkům okupace naší země pro věc socialismu na celém světě, vás, soudruzi, žádáme:

Podpořte naši spravedlivou věc a vyjádřete svůj názor představitelům stran, kteří jsou odpovědní za kroky v naší zemi. Uvažte možnost a vhodnost svolání porady komunistických a dělnických stran, jejíhož jednání by se zúčastnila i naše delegace.

BRAŇME LIDSKOU TVAŘ SOCIALISMU – JE TO NAŠE INTERNACIONÁLNÍ POVINNOST!

Praha dne 22. srpna 1968.

Delegáti mimořádného XIV. sjezdu KSČ

ZNÁTE NÁS! VĚŘTE NÁM! ZVÍTĚZÍME!

Výzva k dělnické třídě a všem pracujícím Československé socialistické republiky

přednesená soudruhem doc. VĚNKEM ŠILHANEM
na mítinku pracujících národního podniku Praga.

Soudruzi,

již šestý den trvá nezákonná okupace naší země. Náš lid prožívá těžké chvíle, avšak hrdě vzdoruje okupantům. Vůči zbraním, vůči tankům, postavil klid a opovržení.

Je naprosto zřejmé, že vedoucí činitelé pěti socialistických zemí se těžce přepočítali. Nepodařilo se jim vytvořit kolaborantskou vládu, ne získali podporu našeho lidu.

Aby ospravedlnili svůj čin, chrlí do světa lživé informace, že veškerý odpor v naší zemi je organizován hrstkou kontrarevolucionářů, revizionistů a pravičáků. Proto také vyměňují svá vojska, která jsou dezorientována a morálně narušena.

V Moskvě spolu s kolaboranty vyvíjejí obrovský nátlak na naše vedoucí představitele, aby je donutili k ústupkům.

Za této situace je naprosto nezbytné prokázat před celým světem, že s okupací nesouhlasí náš lid a především vyspělá revoluční dělnická třída této země.

Organizujte masová shromáždění a mítinky na svých pracovištích. Žádejte co nejrychlejší odchod všech okupačních vojsk z území Československa. Pranířujte okupaci naší vlasti jako věrolomný akt agrese. Znovu vyjadřujte podporu našim legálním představitelům, soudruhům Svobodovi, Dubčekovi, Černíkovi, Smrkovskému, Krieglovi, Císařovi a dalším. Žádejte, aby legálním orgánům strany a státu byla okamžitě umožněna normální činnost.

Vyjádrete plnou podporu usnesením XIV. sjezdu naší strany a nově zvolenému ústřednímu výboru.

Žádejte, aby státy, které se dopustily vůči naší zemi agrese, nahradily všechny škody, které nám způsobily.

Žádejte, aby naši představitelé, kteří jednají nyní v Moskvě, přerušili jednání a vrátili se do Československa.

Odmítáme jakoukoliv kapitulaci.

Ať žije dělnická třída socialistického Československa!

Ať žije svobodná socialistická Československá republika!

Dělníci a všichni pracující naší země, spojte se!

V jednotě je naše síla! Pravda vítězí!

OBČANÉ, VLASTENCI!

Mimořádný XIV. sjezd KSČ vyzývá všechny občany naší republiky k jednohodinové stávce na protest proti okupaci naší vlasti.

Tato stávka se uskuteční dnes v pátek 23. srpna 1968 od 12 do 13 hod.

Tuto dobu nevycházejte na ulici.

Ať na ulicích našich měst a vesnic zůstanou pouze okupanti.

Mohou aspoň v klidu přemýšlet o své hanbě.

OBČANÉ POZOR!

Posádky osobních vozů poznávacích značek:

AE-40-01 a ABA-71-19

Zatýkají naše přední představitele.

Zabraňte těmto vozům v pohybu.

Rozšiřujte dále!

VYDRŽELI JSME
DOPOSUD
VYDRŽÍME I NADÁLE

CHCEME
NEUTRALITU

Stojíme za **SVOBODOU**
a za usnesením XIV sjezdu **KSČ**

Poslouchejte svobodné vysílání
Čsl. rozhlasu.

svobodný TISK PRAŽANŮ

MATERIÁLY MIMOŘÁDNÉHO XIV. SJEZDU KSČ

K INFORMACI VŠEM STRANICKÝM ORGANIZACÍM, KOMUNISTŮM A OBČANŮM
NAŠÍ REPUBLIKY

Dne 22.8.1968 v 21,15 hod. skončil XIV. sjezd KSČ svou první část zasedání. Zvolil na něm nový 144členný ÚV a 37 členů Ústřední kontrolní a revizní komise. Přihlásil se plně k akčnímu programu strany a k naší polednové cestě. Přijal rezoluci o situaci v zemi a výzvu ke komunistickým stranám, aby usilovaly o skončení okupace v naší zemi. Zasedání se účastnilo z řádně zvolených 1543 delegátů 1219 - mnozí se nemohli dostavit, protože byli zajati okupanty; ke konci zasedání bylo přítomno na 50 delegátů ze Slovenska, jejichž příjezd byl komplikován mnoha překážkami. Sjezd usnesl, že jeho zasedání bude permanentní a že bude v projednávání dalších významných otázek pokračovat, jakmile to poměry dovolí. Před úsvitem 23.srpna skončilo i první zasedání nového ÚV, které zvolilo svým prvním tajemníkem zase Alexandra Dubčeka, dosud internovaného, a rozhodlo, aby řízení předsednictva strany byl dočasně pověřen nově zvolený tajemník Věněk Šilhan, náš přední ekonom.

PROHLÁŠENÍ MIMOŘÁDNÉHO XIV. SJEZDU KSČ

Soudruzi a soudružky, občané ČSSR,

22.srpna 1968 byl zahájen mimořádný sjezd KSČ, kterého se účastní řádně zvolení delegáti, a který přijal toto úvodní prohlášení:

Československo je suverénním a svobodným socialistickým státem, opírajícím se o vůli a podporu svého lidu. Jeho suverenita byla však 21. srpna 1968 porušena okupací vojsk SSSR, Polska, NDR, Bulharska a Maďarska.

Tento čin je zdůvodňován ohrožením socialismu a tím, že o zásah bylo požádáno i některými vedoucími československými činiteli. Jak vyplynulo z včerejšího prohlášení ÚV KSČ, z druhého rozhlasového projevu presidenta republiky, z prohlášení Národního shromáždění i vlády republiky a z prohlášení předsednictva ÚV národní fronty, žádný kompetentní stranický ani ústavní orgán o takový zásah nepožádal.

V Československu nebyla žádná kontrarevoluce a nebyl ohrožen socialistický vývoj. Vzniklé problémy byl lid a strana schopny vyřešit samy, jak prokázala obrovská důvěra, které se nové vedení strany v čele se soudruhem Dubčekem těšilo. Přistupovalo se naopak k realizování základních Marxových a Leninových představ o vývoji socialistické demokracie. Československo také neporušilo své spojenecké závazky a povinnost a nemá ani do budoucnosti nejmenší zájem na tom, aby žilo v nepřátelském vztahu s ostatními socialistickými státy a jejich lidem. Tyto závazky byly však porušeny vojsky okupujících zemí.

Byla pošlapána svrchovanost Československa, spojenecké svazky a Varšavská smlouva i dohody v Čierné a v Bratislavě. Některí vedoucí činitelé státu a strany byli protiprávně zatčeni, izolováni od lidu a zbaveni možnosti vykonávat funkce, byla obsazena řada objektů ústředních orgánů. Došlo tak k těžkým bezprávím.

Sjezd důrazně žádá, aby byly ihned vytvořeny normální podmínky pro činnost všech ústavních a politických orgánů a aby byli ihned propuštěni zadržení pracovníci a umožnil se jim výkon jejich funkcí.

V této těžké chvíli se stává jednota všeho lidu, jednota našich národů a semknutost kolem naší strany nejnaléhavějším požadavkem dne. Ani násilným zásahem nepřestal být lid Československa jediným oprávněným a svrchovaným vládcem své země. Obrana svobody v socialistické vlasti není jen záležitostí komunistů, ale všech Čechů a Slováků a dalších národností, všech dělníků, rolníků, příslušníků inteligence a mládeže, všech, jimž leží na srdci důstojný a svobodný život naší socialistické země. Komunisté mohou uskutečnit svou vedoucí roli pouze tím, že se stanou nejaktiv-

nějsími a nejobětavějšími organizátory úsilí o odchod cizích vojsk. Mohou dosáhnout tohoto cíle v nejužší jednotě se všemi vlastenci, se všemi aktivními demokratickými silami v naší společnosti.

Stav, který v naší zemi nastal 21.srpna, nemůže být trvalý. Socialistické Československo nikdy nepřijme ani vojenskou okupantskou správu, ani domácí kolaborantskou moc, která by se o síly okupantů opírala.

Mimořádný XIV.sjezd strany prohlašuje, že uznává jedině zákonně zvolené ústavní činitele, presidenta republiky Ludvíka Svobodu, předsedu NS Josefa Smrkovského, předsedu vlády Oldřicha Černíka a další, stejně jako Alexandra Dubčeka v čele strany. Neuznává však ani jako členy strany ty členy dosavadního ústředního výboru, kteří by v této těžké zkoušce neobstáli.

Základním požadavkem je samozřejmě odchod cizích vojsk. Nebudou-li uvedené požadavky splněny, zejména nebude-li do 24 hodin zahájeno jednání o odchodu cizích vojsk s našimi svobodnými ústavními a stranickými činiteli a neučiní-li o tom s.Dubček včas prohlášení k národu, vyzývá sjezd všechny pracující, aby pod vedením komunistů uskutečnili v pátek 23.srpna ve 12 hodin v poledne protestní jednogodinovou stávku. Sjezd se usnáší, že v případě nesplnění požadavků bude přijímat další nezbytná opatření a po volbě ústředního výboru pověří těmito opatřeními tento nově zvolený ústřední výbor, který bude jediným zákonným reprezentantem strany.

Sjezd se obrací na všechny komunisty a na všechny občany naší země, aby i nadále byl zabezpečován klid, pořádek a disciplína a nedopustilo se, aby z naší strany došlo k činům, které by mohly přinést vážné škody zemi a občanům.

Sjezd ukládá všem stranickým organizacím a orgánům plnou realizaci tohoto usnesení.

VÝZVA KOMUNISTICKÝM STRANÁM SVĚTA

Odpoledne 22.8.1968 přijal mimořádný XIV. sjezd svou druhou resoluci, určenou všem komunistickým a dělnickým stranám. Říká

se v ní, že naše strana nastoupila v lednu cestu obrody socialismu, začala důrazněji rozvíjet jeho demokratické a humanitní v souladu s podmínkami naší vývojové etapy. Věřila, že budou respektovány zásady sverchovanosti a nepřetržitosti. Z toho vycházelo vedení naší strany i při všech polednových dvoustranných a mnohostranných jednáních, věřilo také, že všechny sporné otázky budou řešeny jednáním. Tato politika získala naší straně nebývalou autoritu a podporu lidu. Mimořádný XIV. sjezd měl tuto nastoupenou cestu dále rozvíjet a upevňovat. V této chvíli však vojska Varšavské smlouvy bez jakýchkoli důvodů a souhlasu legitimních vládních a stranických činitelů, proti vůli všeho našeho lidu násilně obsadila naše území, způsobila rozvrat. Ústavní činitelé našeho státu a představitelé strany nemohou řádně vykonávat své funkce. Někteří z nich jsou internováni. Tento okupantský čin musí mít zhoubné následky pro celé mezinárodní komunistické hnutí.

Ve výzvě se dále praví, že se proto sešla více než potřebná většina delegátů mimořádného XIV. sjezdu, která se obrací na zahraniční komunistické strany s prosbou, aby podpořily tyto tři základní požadavky:

1. Propustit okamžitě na svobodu všechny internované představitelé strany, vlády, Národního shromáždění, České národní rady a Národní fronty a umožnit jim, jakož i prezidentu republiky ničím nerušený výkon funkcí.

2. Okamžitě obnovit všechny občanské svobody a práva.

3. Neprodleně zahájit urychlený odchod okupačních armád.

Výzva v závěru žádá, aby zahraniční komunistické strany vyjádřily svůj názor představitelům stran, které jsou odpovědné za kroky v naší zemi, a aby uvažily možnost a vhodnost svolání komunistických a dělnických stran, jejichž jednání by se zúčastnila i naše delegace.

NOVĚ ZVOLENÝ ÚSTŘEDNÍ VÝBOR KSČ

Delegáti XIV. sjezdu KSČ zvolili za členy nového ústředního výboru tyto soudruhy:

1. Dubček Alexander	48. Káninský Josef
2. Černík Oldřich	49. Černý Rudolf
3. Svoboda Ludvík	50. Klinger Miloslav
4. Špaček Josef	51. Jindřich Václav
5. Císař Čestmír	52. Sýkora Jaroslav
6. Smrkovský Josef	53. Loskot Josef
7. Šimon Bohumil	54. Paulus Zdeněk
8. Kriegel František	55. Svoboda Josef
9. Černý Josef	56. Trojánek Vojtěch
10. Hájek Jiří	57. Šauer Břetislav
11. Hrdinová Libuše	58. Šimeček Václav
12. Kadlec Vladimír	59. Stoklasa Jiří
13. Krejčí Josef	60. Klánský Jan
14. Slavík Václav	61. Koubek Josef
15. Starý Oldřich	62. Kratochvíl Zdeněk
16. Šik Ota	63. Touse Václav
17. Kabrna Vladimír	64. Jeřábek Jan
18. Šabata Jaroslav	65. Němcová Jarmila
19. Ondráček Karel	66. Jarolím Rudolf
20. Příbyl Josef	67. Šimek Miroslav
21. Vojáček Bohumil	68. Kargel Vladimír
22. Zuda Josef	69. Frank Jaromír
23. Pavlišťík Karel	70. Oldina Josef
24. Vojáček Bořivoj	71. Popluda Jaromír
25. Petránek František	72. Falc Jaroslav
26. Salák Libor	73. Plšer Josef
27. Klága Petr	74. Hejzlar Zdeněk
28. Doležal Zdeněk	75. Hrobek Antonín
29. Soukalová Olga	76. Jelínek Jan
30. Mrázek Karel	77. Haur Josef
31. Šmidke Vlado	78. Burian Václav
32. Ploss Jiří	79. Smidka Josef
33. Mára Josef	80. Galuška Miroslav
34. Rybář Jaroslav	81. Goldstücker Eduard
35. Polívka Miloš	82. Hanzelka Jiří
36. Bejček Karel	83. Pavel Josef
37. Hlaváček Mojmír	84. Erban Evžen
38. Králík Bedřich	85. Pelikán Jiří
39. Hašek Josef	86. Hübl Milan
40. Zelenková Jiřina	87. Litera Jaromír
41. Svoboda Jaroslav	88. Pavlíček František
42. Částečka Jan	89. Šilhan Věněk
43. Smolík Zdeněk	90. Brož Bohumil
44. Matějčíček Vojtěch	91. Judl Jiří
45. Dejl Ladislav	92. Kosík Karel
46. Kábele Antonín	93. Kratěna Josef
47. Faloušek Rudolf	94. Moc Zdeněk

95. Němčanský Miloš	120. Har Jozef
96. Sochor Lubomír	121. Jankech Anton
97. Vorel Karel	122. Ťažký Anton
98. Záruba Antonín	123. Pepich Egyd
99. Vodslon František	124. Repáš Milan
100. Vaculík Martin	125. Dzúr Martin
101. Mlynář Zdeněk	126. Skalka Jozef
102. Topek František	127. Belaj Jaroslav
103. Šišovský Jozef	128. Koscelanský Ján
104. Husák Gustav	129. Batta Alois
105. Hladký Milan	130. Beder Jozef
106. Colotka Peter	131. Pirč Ján
107. Pavlenda Viktor	132. Faraga Michajl
108. Zrak Jozef	133. Sabolčík Juraj
109. Kočtúch Hvezdoň	134. Varga Pavol
110. Novomeský Ladislav	135. Pezler Otto
111. Števček Pavol	136. Puziová Pavlína
112. Sádovský Štefan	137. Marko Ján
113. Sedláková Mária	138. Petruňa Fedor
114. Kokoč Ondrej	139. Tröml Augustin
115. Turček Július	140. Procházka Ján
116. Valo Ján	141. Graca Bohuslav
117. Neoveský Kliment	142. Zamek Andrej
118. Malý Jozef	143. Macháčová Božena
119. Opavský Jozef	144. Borůvka Josef

P r e v o l a n i e

XIV. MIMORIADNEHO ZJAZDU KOMUNISTICKEJ STRANY ČESKOSLOVENSKA KU SLOVENSKÝM KOMUNISTOM A SLOVENSKÉMU NÁRODU.

Mimoriadny XIV. zjazd KSČS sa schádzal za veľmi ťažkej situácie. Veľmi ľuďujeme, že sa na rokovania mimoriadneho zjazdu bez vlastnej viny doteraz nedostavili všetci právoplatne zvolení delegáti zo Slovenska. Delegáti mimoriadneho zjazdu sa na výzvu viacerých stranických organizácií republiky zišli na poradu pod ťarchou mimoriadnej situácie zapríčinenej okupačnými vojskami ako aj ne-
správnym chovaním niektorých členov doterajšieho ústredného výboru strany. Vzhľadom k tomu, že sa išlo o 1170 riadne zvolených delegátov s hlasom rozhodujúcim, mohlo sa začať rokovanie Mimoriadneho XIV. zjazdu KSČS. Zjazd potvrdzuje a ubezpečuje slovenský ľud a slovenských komunistov, že plne trvá na tom, aby sa uskutočnil akčný program strany, aby boli riešené základné otázky rovnoprávnosti našich národov formou socialistickej federácie, ktoré

začiat na zjazde prerokované neboli.

Požadujeme od Vás, aby ste v plnom rozsahu podporovali prijaté uznesenia a výsledky tohto zjazdu a v duchu rokovania zjazdu aktivizovali prácu všetkých slovenských komunistov, národných výborov i celého slovenského národa.

Len v pevnej jednote všetkého ľudu našej vlasti môžeme odstrániť dosledky tragédie, ktorá postihla naše národy, jednotným a pevným postojom i aktívnou prácou vytvoriť i na Slovensku podmienky pre aktivizáciu slovenského ľudu a komunistov v tejto osudovej chvíli našich národov.

Ubezpečujeme Vás, že všetky výsledky rokovania mimoriadneho zjazdu budú dodatočne prerokované s neprítomnými delegátmi mimoriadneho zjazdu zo Slovenska.

Prítomní delegáti mimoriadneho zjazdu KSČS zo Slovenska považujú prijatie záverov rokovania zjazdu slovenskými komunistami a celým slovenským národom za základný predpoklad jednotného postupu celej strany. Prijaté uznesenia i ostatné dokumenty mimoriadneho zjazdu KSČS sa musia stať najpevnejším putom medzi slovenskými a českými komunistami vo vznikajúcej politickej situácii i pri jej riešení. Plňte pokyny zvoleného ústredného výboru KSČS. Vyzývame komunistov tvoriacich slovenskú reprezentáciu v tomto ústrednom výbore, aby v duchu týchto záverov organizovali aktívny politický život na Slovensku i činnosť komunistickej strany Slovenska.

Súdruhovia, pochopte, že v Prahe zasedá i naďalej časť bývalého Ústredného výboru, ktorého platnosť bola rokovaním mimoriadneho zjazdu zrušená, čím rozbíjajú jednotu strany a našich národov. Stanoviská niektorých členov bývalého Ústredného výboru dezorientujú prácu komunistickej strany, najmä činnosť komunistov na Slovensku. Tito súdruhovia odmietli pozvanie na rokovanie mimoriadneho zjazdu a ďalej pokračujú v zasedaní.

Pochopte mimoriadnu vážnosť tejto situácie, organizujte slovenských komunistov pro plnenie úloh prijatých mimoriadnym zjazdom KSČS. Slovenskí delegáti prítomní na rokovaní zjazdu urobí všetko pre prijatie správnych záverov.

Slovenskí komunisti, slovenský národ, príslušníci národnostných menšín!

Českí i slovenskí komunisti prítomní na rokovaní XIV. mimoriadneho zjazdu KSČS myslia na Vás a sú presvedčení, že prijímajú závery i opatrenia podľa svojho komunistického presvedčenia a komunistickej cti, vedení jediným cieľom - podporiť s. Dubčeka, Svobodu, Černíka a Smrkovského a trvať na vytvorení normálnych podmienok pre prácu stranických a štátnych orgánov, ktoré riadia.

Verte nám a urobte všetko pre zodpovedný, ale najmä aktívny postup slovenských komunistov.

Mimoriadny XIX. zjazd KSČS

P r a h a

KOMUNIKÉ ZE ZASEDÁNÍ NOVĚ ZVOLENÉHO ÚV KSČ

1. ÚV KSČ zvolený mimořádným XIV. sjezdem strany se sešel v přítomnosti ústřední kontrolní a revizní komise dne 22. srpna 1968 v nočních hodinách na svém prvním zasedání a zvolil své předsednictvo ve složení: soudruzi Dubček, Smrkovský, Černík, Špaček, Kriegel, Šimon, Císař, Šik, Šilhan, Slavík, Hrdinová, Matějčík, Kabrna, Hejzlar, Litera, Goldstücker, Vojáček, Hübl, Moc, Šimeček, Husák, Zrak, Tažký, Sádovský, Colotka, Turček, Pavlenda.

2. Plénum ÚV KSČ zvolilo jednomyslně prvním tajemníkem ÚV KSČ soudruha Alexandra Dubčeka.

3. Plénum ÚV KSČ zvolilo člena předsednictva ÚV KSČ soudruha Věňka Šilhana tajemníkem ÚV KSČ a pověřilo jej řízením předsednictva ÚV po dobu nepřítomnosti prvního tajemníka soudruha Dubčeka.

4. Plénum ÚV KSČ přijalo pro nejbližší období politické a organizační opatření k řešení vážné politické situace v zemi.

5. Plénum ÚV KSČ, které je jediným právoplatným vedoucím orgánem strany v období mezi zasedáním sjezdu, žádá všechny nižší stranické orgány, aby se ve své činnosti řídily výhradně pokyny tohoto legálního ÚV a jeho předsednictva.

Jsme s Vámi, buďte s námi!

Prohlášení mimořádného XIV. sjezdu KSČ

Soudružky a soudruzi, občané ČSSR,

dnes, 22. srpna 1968 byl zahájen mimořádný XIV. sjezd KSČ, kterého se účastní 945 řádně zvolených delegátů a který přijal toto úvodní prohlášení:

Československo je suverenním a svobodným socialistickým státem, opírajícím se o vůli a podporu svého lidu. Jeho suverenita byla však 21. srpna 1968 porušena okupací vojsk SSSR, Polska, NDR, Bulharska a Maďarska. Tento čin je zdůvodňován ohrožením socialismu a tím, že o zásah bylo požádáno i některými vedoucími československými činiteli. Jak vyplynulo z včerejšího prohlášení ÚV KSČ, z druhého rozhlasového projevu prezidenta republiky, z prohlášení Národního shromáždění i vlády republiky a z prohlášení předsednictva ÚV Národní fronty, žádný kompetentní, stranický ani ústavní orgán o takový zásah nepožádal.

V Československu nebyla žádná kontrarevoluce a nebyl ohrožen socialistický vývoj. Vzniklé problémy byl lid a strana schopni vyřešit sami, jak prokázala obrovská důvěra, které se nové vedení strany v čele se s. Dubčekem těšilo. Přistupovalo se naopak k realizování základních Marxových a Leninových představ o vývoji socialistické demokracie.

Československo také neporušilo své spojenecké závazky a povinnosti a nemá ani do budoucnosti nejmenší zájem na tom, aby žilo v nepřátelském vztahu s ostatními socialistickými státy a jejich lidem. Tyto závazky byly však porušeny vojsky okupujících zemí. Byla pošlapána svrchovanost Československa, spojenecké svazky a Varšavská smlouva i dohody v Čierné a v Bratislavě. Některí vedoucí činitelé státu a strany byli protiprávně zatčeni, izolováni od lidu a zbaveni možnosti vykonávat funkce, byla obsazena řada objektů ústředních orgánů. Došlo tak k těžkým bezprávím.

Sjezd důrazně žádá, aby byly ihned vytvořeny normální podmínky pro činnost všech ústavních a politických orgánů a aby byli ihned propuštěni zadržení pracovníci a umožnil se jim výkon jejich funkcí.

V této těžké chvíli se stává jednota všeho lidu, jednota našich národů a semknutost kolem naší strany nejnaléhavějším požadavkem dne. Ani násilným zásahem nepřestal být lid Československa jediným oprávněným a svrchovaným vládcem své země. Obrana svobody v socialistické vlasti není jen záležitostí komunistů, ale všech Čechů a Slováků a dalších národností, všech dělníků, rolníků, příslušníků inteligence a mládeže, všech, jímž leží na srdci důstojný a svobodný život naší socialistické země. Komunisté mohou uskutečnit svou vedoucí roli pouze tím, že se stanou nejaktivnějšími a nejobětavějšími organizátory úsilí o odchod cizích vojsk. Mohou dosáhnout tohoto cíle pouze v nejužší jednotě se všemi vlastenci a se všemi aktivními demokratickými silami v naší společnosti.

Stav, který v naší zemi nastal 21. srpna nemůže být trvalý. Socialistické Československo nikdy nepřijme ani vojenskou okupační správu, ani domácí kolaborantskou moc, která by se o sílu okupantů opířela. Mimořádný XIV. sjezd strany prohlašuje, že uznává jediné zákoně zvolené ústavní činitele, prezidenta republiky Ludvíka Svobodu, předsedu Národního shromáždění Josefa Šarkovského, předsedu vlády Oldřicha Černíka a další, stejně jako s. Alexandra Dubčeka v čele strany. Neuznává však ani jako členy strany ty členy dosavadního ústředního výboru, kteří by v této těžké zkoušce neobstáli.

Základním požadavkem je samozřejmě odchod cizích vojsk. Nebudou-li uvedené požadavky splněny, zejména, nebude-li do 24 hodin zahájeno jednání o odchodu cizích vojsk s našimi svobodnými ústavními a stranickými činiteli a neučiní-li o tom s. Dubček včas prohlášení k národu, vyzývá sjezd všechny pracující, aby pod vedením komunistů uskutečnili v pátek 23. srpna ve 12 hodin v poledne protestní hodinovou stávku. Současně se usnáší, že v případě nesplnění požadavků bude přijímat další nezbytná opatření a po volbě ústředního výboru pověří těmito opatřeními tento nově zvolený ústřední výbor, který bude jediným zákonným reprezentantem strany.

Sjezd se obrací na všechny komunisty a na všechny občany naší země, aby i nadále byl zabezpečován klid, pořádek a disciplína a nedopustilo se, aby s naší strany došlo k činům, které by mohly přinést vážné škody zemi a občanům.

Sjezd ukládá všem stranickým organizacím a orgánům plnou realizaci tohoto usnesení.

Delegáti XIV. sjezdu Komunistické strany
Československa

V Praze, dne 22. srpna 1968

15.00 hod. - jednání sjezdu je přítomna vláda

Jsme s Vámi, buďte s námi!

STANOVISKO

okresního výboru KSČ v Litoměřicích

Předsednictvo okresního výboru KSČ v Litoměřicích s rozhořčením konstatuje, že příjezd vojsk Varšavské smlouvy do naší země je aktem vyloženě nesprávným a škodlivým. Je hrubým porušením suverenity našeho státu, mezinárodního práva a současně je projevem nedůvěry v síly Komunistické strany Československa a všeho československého lidu.

Očekáváme při tom, že naše centrální orgány učiní vše pro využití všech ústavních prostředků ke zrušení okupace naší republiky. Současně žádáme, aby byl neprodleně svolán sjezd KSČ a zaujal k situaci stanovisko.

Předsednictvo okresního výboru KSČ prohlašuje, že se v této situaci plně staví za stanovisko předsednictva ústředního výboru KSČ, které bylo k těmto událostem přijato. Plně podporujeme a vyjadřujeme důvěru v presidenta republiky soudruha Ludvíka Svobodu, ve vládu republiky, v předsednictvo Národního shromáždění a v předsednictvo ústředního výboru KSČ, které byly na základě platných zákonů a z vůle lidu zvoleny.

I na našem okrese jsou okupační jednotky, např. v prostoru Velešína, Trnovan, Terešína a v Litoměřicích. S okresními orgány zatím do styku nevešly.

Obracíme se v této situaci na všechny občany okresu s výzvou, aby zachovali klid a rozvažu, aby se nenechali strhnout k jakékoliv provokaci.

Tuto výzvu ke klidu nechápejte jako souhlas s přítomností okupačních vojsk Varšavské smlouvy v naší republice, ale naopak jako pokyn k vysoké politické aktivitě lidu, k jeho jednotě a důvěře v KSČ i v podpoře společného politického odporu proti hrubému porušení suverenity našeho státu.

Nastupte na svá pracoviště! Nepřipusťte narušení zásobování obyvatelstva, dopravy a nepřipusťte jakoukoliv paniku a zhoršení stávající situace. Všude tam, kde přijdete do styku s vojáky Varšavské smlouvy a kde s nimi budete jednat, nenechte se strhnout k nepředloženostem, ale vysvětlujte jim, že v naší zemi byl klid, že demokratizační proces probíhal v klidu a úspěšně.

Žádáme okamžitý odchod všech vojsk. Dokud tato síla neodejde, nebude v naší zemi klid. O dalším vývoji naší země chceme rozhodovat sami a nikdy se nesmíme s její okupací. Žádáme všechny občany našeho okresu:

Postavte se za toto naše stanovisko. Vysvětlujte je i dalším pracujícím a plně je podpořte. Organizujte podpisové akce na podporu naší vlády a KSČ.

(POV KSČ bude trvale zasedat a pravidelně občany okresu informovat.)

Okresní výbor
Komunistické strany Československa
v Litoměřicích.

Plná podpora stanoviska ÚV a OV KSČ

Množství resolucí a telegramů ze závodů, národních výborů, ZO KSČ, ZV ROH a občanů, dostává OV KSČ, jsou zaslány i do Prahy. Pracující a všichni občané se připojují ke stanovisku ústředního výboru KSČ a OV KSČ v Litoměřicích. Resoluce, telegramy a telefonáty přicházejí stále. Vzhledem k omezenému rozsahu nejsme schopni všechny hlasy zveřejnit. Otiskujeme proto alespoň některé.

*

My, zaměstnanci Spolku pro chemickou a hutní výrobu, n. p., závod Roudnice n. L., se plně stavíme za legální vládu naší republiky v čele se soudruhem ing. Černíkem, za legální ústřední výbor KSČ v čele se soudruhem Dubčekem a legálního presidenta Ludvíka Svobodu. Plně podporujeme jejich stanovisko a nikdy nezhradíme.

*

Pracovníci Okresního stavebního podniku v Litoměřicích odsuzují nelegální zásah spojeneckých armád, které proti duchu Varšavské smlouvy okupovali naši vlast. Všichni stojíme pevně za ÚV KSČ a vládou v čele s presidentem republiky Ludvíkem Svobodou a soudruhem Dubčekem, jako jedinými představiteli našeho lidu. Máme dostatek sil si vlastní naše záležitosti vyřešit a spravovat sami a proto žádáme okamžitý odchod okupačních armád z našeho svrchovaného státu.

*

Pracující Severočeských energetických závodů, n. p., závod Litoměřice projednali vzniklou situaci a prohlašují:
1. Stojíme plně za politikou ústředního výboru KSČ vedeným prvním tajemníkem soudr. Alexandrem Dubčekem.
2. Projevujeme plnou důvěru vládě Československé socialistické republiky pod vedením s. Oldřicha Černíka.
3. Odsuzujeme vpád spojeneckých vojsk na území našeho státu, který je nejhrubším porušením všech spojeneckých dohod a úmluv a úplným potlačením všech mezinárodních zvyklostí.

*

Základní organizace KSČ na Zemědělské stavební správě v důsledku obsazení naší vlasti spojeneckými vojsky Varšavské smlouvy, bez vědomí naší legální vlády, žádáme o svolání mimořádného sjezdu KSČ. Stavíme se plně za naše představitele, a to s. Svobodu, Dubčka, Černíka, Smrkovského a další. Žádáme, aby veškerá spojenecká vojska opustila naši republiku.

*

Zaměstnanci n. p. Pozemní stavby, správa Lovosice, plně podporují stanovisko našeho ústředního výboru z dnešního dne. Zachováváme klid na svých pracovištích a očekáváme vaše další pokyny. Komunisté ZO KSČ Pozemní stavby, stavební správa Lovosice požadují okamžité svolání mimořádného sjezdu strany a řešení současné situace. Plně podporují současné vedení strany KSČ v čele se soudruhem Dubčekem.

*

V souladu s prohlášením ÚV ČSM vyzývá OV ČSM všechny mladé lidi v našem okrese, zachovejte klid, nedovolte vyprovokovaným srážkám s vojáky, ukažte svým postojem vyspělou kulturní a politickou úroveň naší mládeže. Pomozte tento problém vyřešit našim představitelům, kterými jsou soudruzi Svoboda, Dubček, Smrkovský, Černík, a Císař.

*

Zaměstnanci Okresního zemědělského sdružení v Litoměřicích, shromáždění na celozávodní schůzi, odsuzujeme okupaci naší vlasti jednotkami armády Varšavské smlouvy. Vyjadřujeme plnou podporu naší straně, vedené soudruhem Alexandrem Dubčekem, presidentu republiky soudruhu Ludvíku Svobodovi, předsedovi vlády soudruhu ing. Černíkovi, předsedovi Národního shromáždění soudruhu Josefu Smrkovskému. Žádáme, aby byl okamžitě svolán XIV. sjezd KSČ.

*

Členové celozávodního výboru KSČ, závodního výboru ROH a vedení Státního statku Lovosice, shromáždění dne 21. 8. 1968 na společné schůzi, odsuzují okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy, žádají odchod okupačních vojsk a staví se plně za presidenta republiky Ludvíka Svobodu, vládu ČSSR, vedenou ing. Černíkem, předsednictvo Komunistické strany Československa, vedené Alexandrem Dubčekem a předsednictvo Národního shromáždění, vedené soudruhem Smrkovským. Slibujeme vám, že se z cesty, kterou jste nám v lednu letošního roku ukázali, nedáme nikým a ničím svést. Věříme vám, věřte nám.

*

Stanovisko CV KSČ Severočeských papíren, n. p., Štětí ke stávající situaci v ČSSR.

Vážení spoluobčané, CV KSČ n. p. Sepap Štětí na svém mimořádném zasedání dne 21. 8. 1968 projednal stávající situaci v ČSSR a zaujal k ní jednomyslně toto zásadní stanovisko:

1. nesouhlasíme s obsazením území ČSSR jednotkami Varšavské smlouvy, protože v naší zemi kontrarevoluční situace nebyla a jsme s to si v naší společnosti řešit svoje problémy sami ve prospěch lidu a socialismu,
2. plně stojíme za stanoviskem ÚV KSČ, vedeném s. Alexandrem Dubčekem a uznáváme v naší zemi pouze legální orgány, řádně zvolené, to je presidenta republiky Ludvíka Svobodu, vládu ing. Černíka a stranické vedení v čele se s. Dubčekem,
3. žádáme legální představitele republiky, aby využili všech nenásilných prostředků, aby jednotky Varšavské smlouvy co nejdříve opustili území ČSSR,
4. vyzýváme všechny pracovníky závodu Štětí i obyvatele našeho města k zachování klidu, k respektování pokynů ústavních orgánů. Jakákoliv nerozváženost by mohla vážně narušit uvážlivý postup řešení našich představitelů,
5. naše stanovisko zasíláme i vládě ČSSR a ÚV KSČ.

CV KSČ n. p. Sepap Štětí

K tomuto stanovisku se připojilo vedení podniku n. p. Sepap, ZV ROH, MěstV KSČ Štětí a CV ČSM Sepap Štětí.